MICHIELA POENARU

CEI ŞAPTE ANI DE ACASĂ

CODUL BUNELOR MANIERE PENTRU COPII

ePublishers

Michiela Poenaru

CEI ŞAPTE ANI DE ACASĂ

CODUL BUNELOR MANIERE PENTRU COPII

ePublishers

Coperta şi ilustraţiile: Delia Eftimie
Publisher: Vasile Poenaru

© 2013 ePublishers
ePublishers este editura societăţii comerciale
WWW.EPUBLISHERS.INFO SRL, J40/9096/2010.
Toate drepturile rezervate.

URL: http://www.ePublishers.ro
E-mail: info@ePublishers.info

Ediţie electronică difuzată prin Vodafone.

ISBN 978-606-8499-53-6

Made in Romania

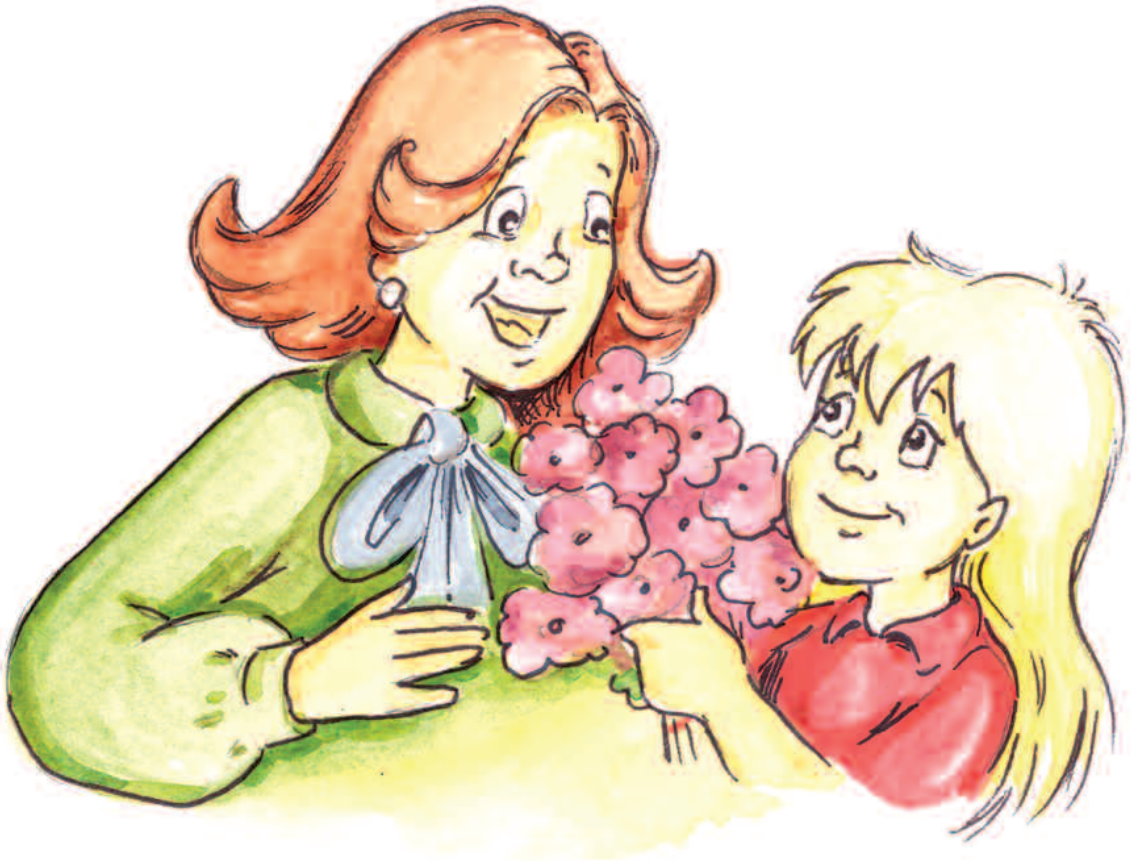

Dragi copii,

Politețea este „ceva“ care se învață. Şi se învață uşor. După ce veți citi această carte, o să-mi dați dreptate.

Primele reguli de politețe le învățăm de la părinți şi bunici. Apoi, învățăm de la doamna educatoare, de la doamna învățătoare şi de la toți profesorii noştri. Toți aceşti oameni din jurul nostru ne dau sfaturi. Şi ne dau sfaturi zilnic:

• „Spune Bună ziua când te întâlneşti cu cineva cunoscut!“ – spune mama;

• „Nu vorbi cu gura plină!“ – spune bunica;

• „Pune-ți batista la gură când strănuți!“ – spune tata;

• „Spune te rog când ceri ceva!“ – spune doamna învățătoare; şi multe, multe alte sfaturi.

Este foarte bine că primim atât de multe sfaturi. Noi, copiii, de cele mai multe ori ținem cont de ele. Dar, se întâmplă să mai şi greşim, nu-i aşa? Când greşim, nu suntem tocmai bucuroşi pentru că, întotdeauna, cineva are grijă să ne facă observații. Şi nu e deloc plăcut să primim observații şi reproşuri. Aceasta este o problemă pentru noi. Din fericire, problema are o soluție: POLITEȚEA.

Dacă suntem politicoşi cu toată lumea, în tot cursul zilei, scăpăm de observații. Ba, mai mult, vom fi apreciați şi lăudați. Ceilalți vor fi, la rândul lor, politicoşi cu noi. Viața noastră de zi cu zi va fi mai bună, mai armonioasă şi chiar mai veselă. Aşadar, merită să ne străduim să fim politicoşi. Când greşim nu trebuie să ne speriem, ci să căutăm să ne corectăm. Când nu ştim cum să ne comportăm într-o situație, trebuie să îi întrebăm pe cei mari cum să procedăm, fără să ne fie frică sau ruşine. Pentru că, să ne reamintim, politețea se învață.

A avea cei şapte ani de acasă înseamnă a ne comporta respectuos şi cu bună-cuviință tot timpul, în orice situație, cu toată lumea: cu părinții, cu profesorii, cu colegii, cu prietenii, cu vecinii etc.

Dragi copii, această carte vi se adresează vouă, elevilor din clasele I–VIII. Veți găsi în paginile ei răspunsuri la întrebările: Cum salutăm? Pe cine salutăm? Cum ne îmbrăcăm? Cum ne comportăm acasă? Dar la şcoală? Cum ne comportăm într-o vizită? Cum mâncăm? Cum facem cadouri? Cum ne comportăm la cinematograf, la teatru, în tren, în avion? Cum vorbim, despre ce vorbim, cât vorbim? şi multe altele.

Când veți fi adolescenți veți învăța şi alte reguli de politețe. De exemplu, veți afla cum trebuie să se comporte un băiat când invită o fată la dans. Dar, toate la timpul lor. Deocamdată, să luăm aminte la ce ne recomandă *Codul bunelor maniere pentru copii*.

El este spiriduşul Spiri. Va fi alături de voi pe parcursul acestei cărți.

Îl veți vedea încruntat atunci când copiii sunt nepoliticoşi.

Îl veți vedea vesel, țopăind de bucurie, atunci când copiii dau dovadă de bună-cuviință.

Dragi copii, eu nu vă spun că trebuie să fiți nişte stane de piatră pentru a vă dovedi politicoşi.

Vă spun însă: fiți năzdrăvani, fiți îndrăzneți, dar, bunul-simț să nu vă părăsească niciodată.

1. Salutul

Salutul este primul semn al politeții. Să ne ferim să ne spună cineva, vreodată, „Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!“

Pe cine salutăm?

• Salutăm orice persoană cunoscută, indiferent de locul în care o întâlnim: pe stradă, la piață, în magazin, în parc etc.

• Salutăm chiar dacă nu suntem siguri că persoana căreia îi adresăm salutul ne-a văzut. Dacă nu ne răspunde la salut nu ne supărăm. Probabil că nu ne-a observat.

• Dacă ne întâlnim cu o persoană şi ne întrebăm în gând: „Oare o fi «X» sau este doar o asemănare?“, obligatoriu salutăm.

• Salutăm întotdeauna la intrarea sau ieşirea din lift, în compartimentele de tren, stewardesele care ne întâmpină la urcarea într-un avion, vânzătorii din magazinele mici.

Cine salută primul?

• Băieții salută primii fetele; bărbații salută primii femeile; copiii şi persoanele mai tinere salută persoanele mai în vârstă.

• Când intrăm într-o încăpere, îi salutăm pe cei aflați deja acolo.

• Când ne alăturăm unui grup, salutăm primii. După ce salutăm, nu întrerupem discuția în care sunt antrenați membrii grupului.

• Întotdeauna salută cel care merge pe cel care stă pe loc, cel care se află într-o maşină pe cel care este pieton.

Dar…

Nu trebuie să ne sfiim să salutăm primii, chiar dacă regula cere să fim salutați. A saluta este o dovadă de politețe. A aştepta să fii salutat dovedeşte impolitețe.

Așa nu!

Așa da!

Aşadar, nu trebuie să fim zgârciți cu salutul.

• Nu se salută persoanele necunoscute dintr-o stație de tramvai, din mijloacele de transport în comun, din magazine, piață etc.

Cum salutăm?

• Întotdeauna salutul trebuie să fie însoțit de un zâmbet.

• Când salutăm, trebuie să-l privim în ochi pe cel salutat. Nu salutăm o persoană stând cu spatele la ea sau privind în pământ ori spre cer.

• Nu salutăm ținând mâinile în buzunare şi nici având gura plină.

• Nu salutăm făcând gesturi ample, nefireşti, cu mâinile.

• Nu salutăm grăbit şi cu aerul că suntem foarte preocupați de ceva.

• Este politicos ca băieții să-şi scoată căciula/şapca de pe cap, când salută.

Formulele de salut cel mai des folosite sunt: „Bună dimineața!“, „Bună ziua!“, „Bună seara!“. Între prieteni şi colegi se folosesc de regulă: „Bună!“ şi „Salut!“.

• Niciodată nu vom saluta o persoană mai în vârstă cu formulele: „Salut!“ sau „Bună!“.

Salutăm cu „Bună dimineața“ până la ora 11 a zilei, cu „Bună ziua“ după ora 11, până la lăsarea serii şi cu „Bună seara“ după lăsarea serii.

La despărțire, se salută de regulă cu „La revedere“. Putem saluta şi spunând „Bună ziua“ sau „Bună seara“.

Putem saluta cu „Sărut-mâna!“ femeile, părinții, bunicii, rudele foarte apropiate, arătându-le şi prin aceasta dragostea şi respectul nostru deosebit.

• De multe ori salutul se limitează la schițarea unui gest cu capul – respectiv la înclinarea uşoară a capului.

Astfel, dacă suntem într-un autobuz şi zărim la o oarecare distanță o persoană cunoscută, salutăm doar prin înclinarea capului. În niciun caz nu tragem aer în piept pentru a putea striga din toate puterile un „Bună ziua“ care să fie auzit de persoana salutată.

Dacă suntem pe stradă şi vizavi se află o persoană cunoscută, iar zgomotul străzii este destul de mare, salutăm doar prin înclinarea capului.

• În general, când distanța sau zgomotul nu ne permit să salutăm verbal (folosind cuvinte de salut), atunci salutăm prin înclinarea uşoară a capului.

• Când se intonează imnul de stat în locuri publice, ne ridicăm în picioare, luăm o poziție decentă, băieții îşi scot căciulile de pe cap şi ascultăm în perfectă linişte.

• Oamenii mari obişnuiesc să-şi dea mâna atunci când se întâlnesc şi se salută. Copiii, însă, nu trebuie să întindă primii mâna unei persoane adulte. Dar, dacă un adult ne întinde mâna, trebuie să-i răspundem, întinzând la rândul nostru mâna.

Între copii – regula este flexibilă. Deci, când îi salutăm pe colegii şi prietenii de aceeaşi vârstă sau de vârstă apropiată, putem să însoțim salutul de gestul întinderii mâinii.

Când şi cum răspundem la salut?

• Când suntem salutați, întotdeauna răspundem la salut. De la această regulă nu trebuie să existe nicio abatere.

• Răspunsul la salut se face cu bunăvoință, cu respect, fără a ține mâinile în buzunare.

• Când răspundem la salut ne uităm în ochii persoanei salutate.

Dacă cineva ne atrage atenția: „Te-am salutat ieri, dar nu mi-ai răspuns la salut!“ ne cerem scuze politicos, spunând „Te rog să mă scuzi, dar nu te-am observat.“

2. Punctualitatea

Ce facem pentru a fi punctuali?

A fi punctual înseamnă a ajunge la timpul stabilit într-un anumit loc: la şcoală, la o întâlnire, la teatru etc.

Punctualitatea este foarte importantă atât pentru noi, cât şi pentru cei din jurul nostru. De aceea, trebuie să învățăm să fim punctuali în absolut toate situațiile care cer acest lucru.

A fi punctual este o dovadă de bună-creştere şi de educație. Dar..., nu doar atât! A fi punctual înseamnă şi a-i respecta pe cei din jurul nostru.

Punctualitatea este obligatorie în următoarele situații:

• La şcoală. Dacă orele de curs încep – spre exemplu – la ora 8, vom fi în clasă cu cel puțin 5 minute înainte de această oră. Vom avea astfel timp să ne punem haina în cuier, să ne aşezăm în bancă şi să ne scoatem din ghiozdan cele necesare primei ore de curs.

• La ceremonii sau activități oficiale, cum ar fi: o serbare, o întâlnire cu un scriitor organizată în şcoală, o lansare de carte, vom avea grijă să fim punctuali. De asemenea, vom fi punctuali când suntem programați la medic, la secretariatul şcolii sau în alte situații similare.

• La spectacole, la teatru, la concerte. Este deranjant pentru cei din jur să intrăm în sala de spectacol, să ne căutăm locul şi eventual să şi vorbim, după ce spectacolul a început.

Punctualitatea nu este atât de rigidă când ne ducem într-o vizită. În aceste cazuri se admite o întârziere de 10 – 15 minute față de ora fixată. Dar, atenție! Nu este politicos să mergem în vizită înainte de ora fixată, nici măcar cu 5 minute!

Pentru a fi punctuali, trebuie să avem grijă:

• Să apreciem corect timpul necesar deplasării; întotdeauna vom adăuga câteva minute (10 – 15), pentru situații

neprevăzute. Dacă este iarnă şi se circulă greu, trebuie să fim şi mai prevăzători.

• Să folosim ceasul deşteptător ori de câte ori riscăm să nu ne trezim la timp.

• Când ne pregătim de plecare, să „aruncăm“ din când în când o privire la ceas, pentru a şti cum stăm cu timpul.

• Dacă pe drum ne întâlnim cu prieteni, colegi sau vecini, nu este indicat să ne antrenăm în discuții lungi pentru că timpul curge fără să ne dăm seama.

Cum procedăm dacă n-am fost punctuali?

Este posibil ca, din diverse motive, să nu reuşim întotdeauna să fim punctuali.

În asemenea cazuri, în primul rând trebuie să ne păstrăm calmul şi să nu intrăm în panică. Astfel, nu începem să alergăm pe stradă cât putem de repede, fără a mai fi atenți la trafic. O clipă de neatenție s-ar putea solda cu un accident. Aşadar, atenție maximă!

Atitudinea pe care trebuie să o avem în cazul în care nu reuşim să ajungem la timp într-un anumit loc diferă de la caz la caz. Iată câteva situații:

• Întârziem la şcoală:

– dacă s-a stabilit clar de către învățător (profesor) că nu avem voie să intrăm în clasă după începerea orei de curs, atunci aşteptăm în linişte terminarea acesteia şi vom intra în clasă numai după ce a început recreația. Nu uităm să ne cerem scuze învățătorului (profesorului) pentru întârziere;

– dacă ştim că ne este permisă intrarea în clasă şi după începerea orei de curs, batem uşor în uşă şi, după ce auzim: „Intră!“, intrăm, salutăm scurt, ne cerem scuze pentru întârziere şi ne aşezăm în bancă. Ne străduim, pe cât posibil, să nu deranjăm ora de curs.

• Întârziem la teatru, la spectacol, la concert sau la cinematograf:

Nu intrăm în sală decât în timpul pauzei. Dacă, totuşi, personalul care se ocupă cu îndrumarea şi plasarea spectatorilor ne invită să intrăm, vom intra în sală. Dacă nu găsim din priviri un loc liber la margine de rând, rămânem în

Așa nu!

Așa da!

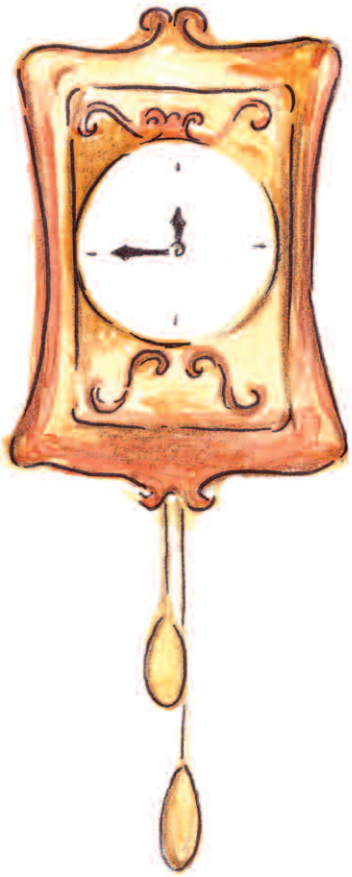

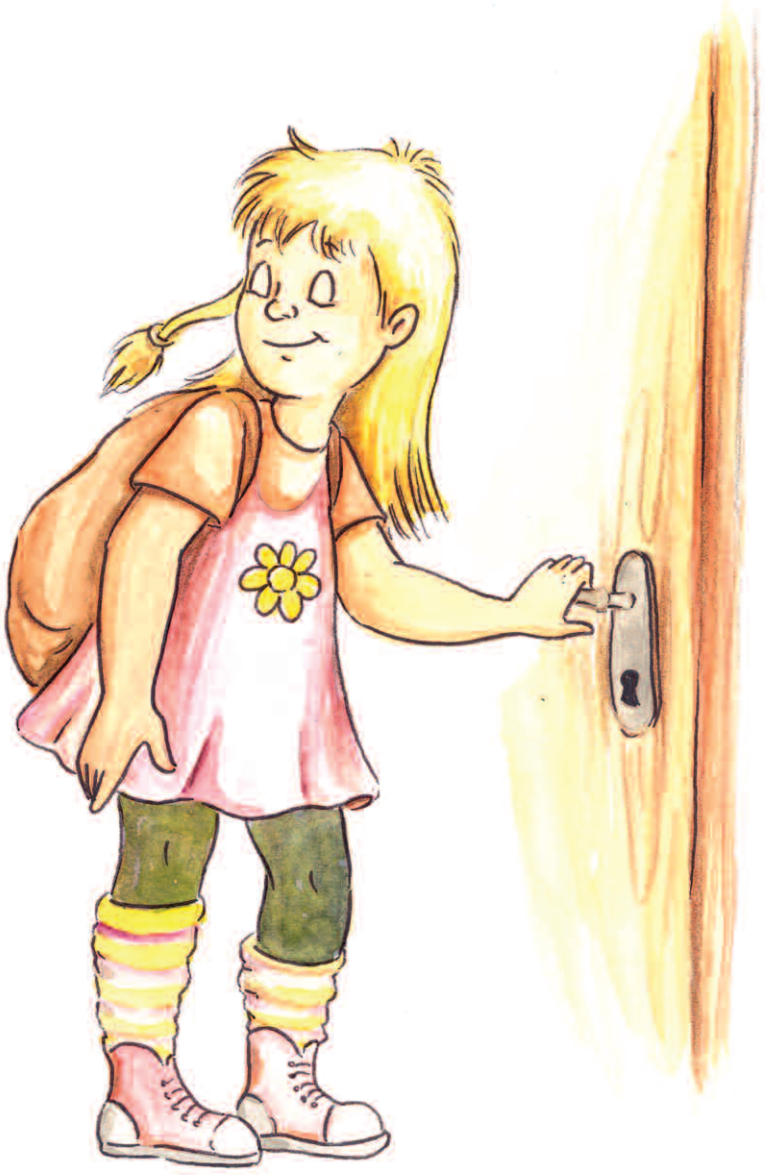

picioare, lângă peretele sălii, până la pauză. Ne asigurăm că nu împiedicăm vizionarea pentru cei aflați în spatele nostru. În niciun caz nu intrăm printre rânduri, pentru a ocupa un scaun rămas liber.

• În toate celelalte situații în care nu reuşim să fim punctuali, primul lucru pe care îl spunem, după ce salutăm, este: „Vă rog să mă iertați (scuzați) că am întârziat.“ Dacă suntem întrebați de ce am întârziat, vom da o explicație scurtă, clară şi care să corespundă adevărului. În niciun caz nu vom inventa o poveste spectaculoasă drept scuză; ne-am pune într-o situație jenantă.

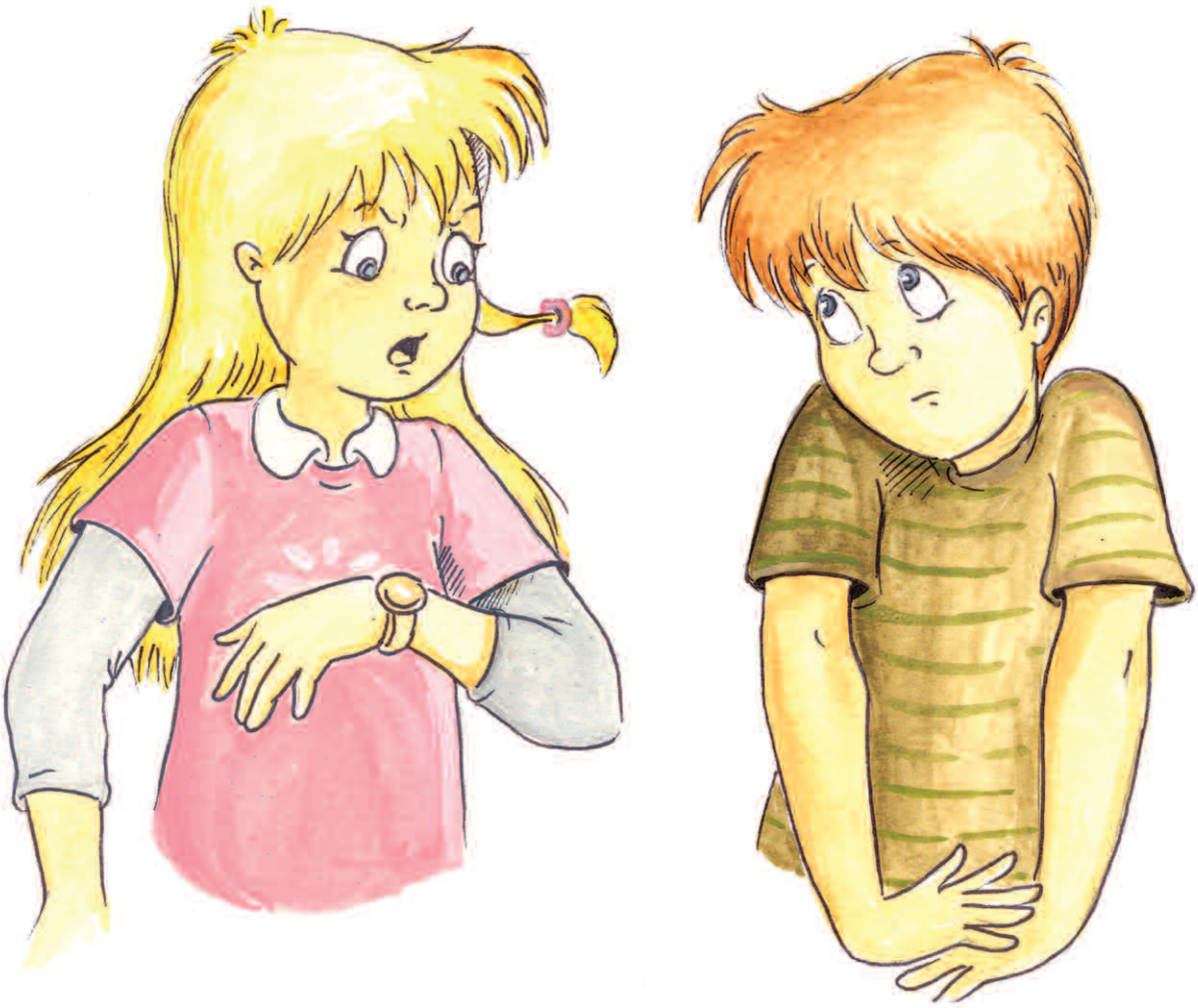

3. Ţinuta vestimentară

Cum ne îmbrăcăm?

Câteva reguli sunt valabile pentru toate situațiile, indiferent de momentul zilei sau de ocazie:

• De fiecare dată, înainte de a ne îmbrăca, ne asigurăm că igiena noastră corporală este perfectă, adică: părul este curat şi pieptănat, fața şi mâinile sunt curate, întregul corp este curat, unghiile, de asemenea, sunt curate şi tăiate scurt. Pentru aceasta nu trebuie depus un efort prea mare. Trebuie doar să folosim cât mai multă apă şi cât mai mult săpun. Ne spălăm obligatoriu dimineața, după ce ne trezim şi seara, înainte de culcare, iar în timpul zilei, ori de câte ori este necesar. Să nu uităm să folosim periuța şi pasta de dinți dimineața, seara şi după fiecare masă (dacă este posibil).

Curățenia corporală este foarte importantă. Ea nu poate fi înlocuită cu nimic.

• Întotdeauna ne îmbrăcăm foarte curat. Toate hainele pe care le purtăm trebuie să fie perfect curate, indiferent dacă sunt vechi sau noi.

• Îmbrăcămintea trebuie să fie bine călcată. În niciun caz nu ne îmbrăcăm cu un lucru necălcat, cu gândul că „o să-şi revină“ în scurt timp.

• Încălțămintea trebuie să fie, de asemenea, curată. Nu ieşim din casă fără a ne face pantofii cu cremă. Iar crema de pantofi se aplică numai după ce am îndepărtat noroiul şi praful de pe aceştia.

• Nu ne îmbrăcăm cu haine descusute. Dacă observăm că atârnă diverse ațe sau fire din hainele noastre, le îndepărtăm cu o foarfecă înainte de a le îmbrăca.

• Nu ne îmbrăcăm cu haine care au nasturi lipsă.

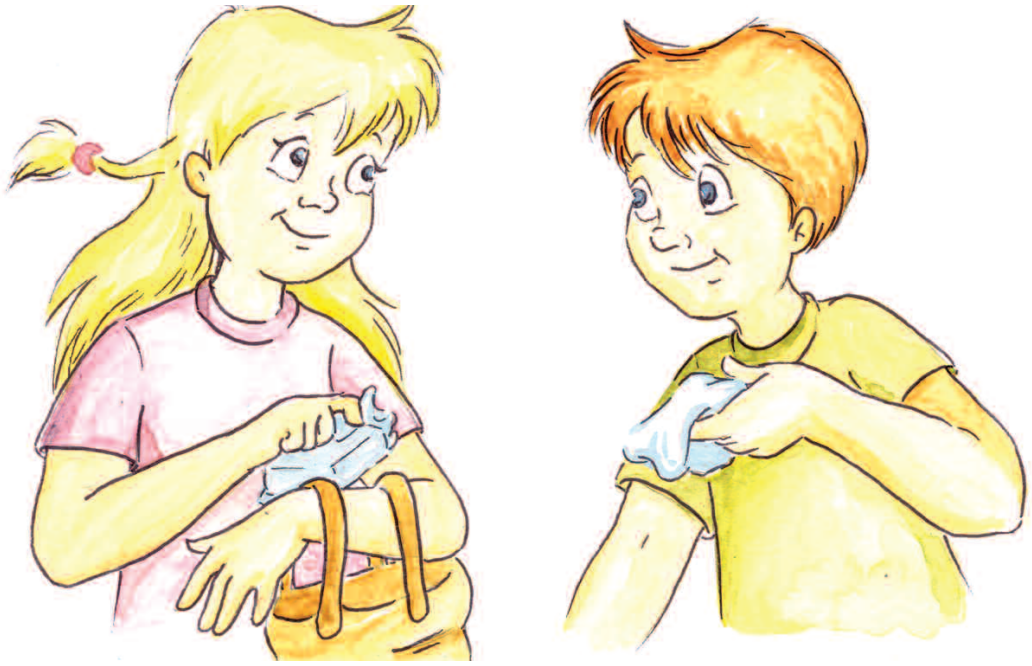

• Întotdeauna, trebuie să avem asupra noastră o batistă curată şi călcată sau un pachețel cu batiste din hârtie.

Hainele şi încălțămintea pe care le folosim trebuie să fie confortabile şi potrivite ca dimensiuni, nici prea largi, dar nici prea strâmte.

De asemenea, hainele trebuie să fie potrivite cu anotimpul în care ne aflăm şi cu vremea din ziua respectivă; evident că nu vom purta bocanci vara, dar nici pantaloni scurți, iarna.

În unele situații trebuie să respectăm anumite reguli privind ținuta vestimentară, şi anume:

• Pentru şcoală, ne îmbrăcăm în uniformă, dacă regulamentul şcolii sau al clasei ne cere acest lucru. Dacă uniforma nu este obligatorie, atunci ne îmbrăcăm în haine cât mai confortabile şi cât mai decente. Vom evita orice lucru excentric.

• Când mergem într-o vizită, la teatru sau la spectacol ne îmbrăcăm în hainele pe care le păstrăm special pentru aceste evenimente, cât mai elegante, cât mai frumoase şi cât mai noi cu putință. Elegant nu înseamnă „cât mai multe zorzoane şi cât mai multe culori“; dimpotrivă, cu cât ținuta noastră este mai simplă, cu atât este mai elegantă.

• La joacă, ne îmbrăcăm în haine cât mai comode pentru a ne putea mişca în voie. Cele mai indicate sunt treningurile.

• În excursii, vom avea o ținută sport. Fetele vor evita să plece la munte îmbrăcate în fuste sau rochii şi cu pantofi cu toc.

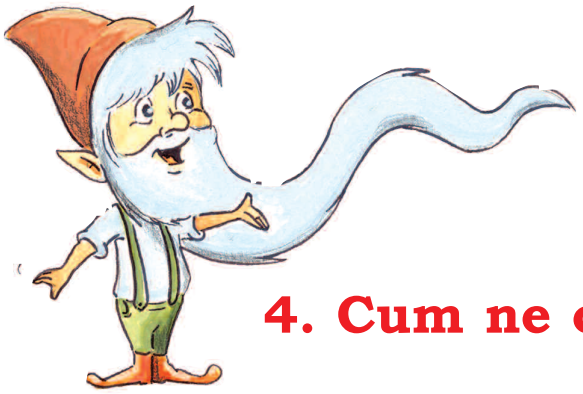

4. Cum ne comportăm acasă?

Când ne trezim dimineaţa

Buna-cuviinţă trebuie să ne însoţească şi acasă, din clipa în care ne trezim dimineaţa. Aceasta înseamnă că:

• Ne dăm jos din pat când sună ceasul deşteptător sau când cineva din familie vine să ne trezească. Dacă lenevim în pat, după ce ne-am trezit, nu ne facem niciun serviciu. Ba, mai mult, încurcăm şi programul celorlalţi membri ai familiei.

• Deschidem fereastra, indiferent cât de frig este afară şi facem câteva exerciţii de înviorare, timp de 5 – 10 minute. Nu ne ajutăm cu nimic dacă amânăm cele câteva minute de gimnastică pentru o altă zi.

• Aşezăm în ordine lucrurile din cameră, punem aşternuturile la aerisit şi strângem patul. Nu lăsăm aceste sarcini în grija mamei sau a bunicii.

• Spunem „Bună dimineaţa“ celorlalţi membri ai familiei. Îi întrebăm dacă au dormit bine şi dacă se simt bine.

• Nu uităm să folosim cât mai multă apă şi cât mai mult săpun; de asemenea, nu renunţăm la spălatul pe dinţi pentru niciun motiv.

• Dacă avem timp, ajutăm la pregătirea micului dejun.

• Înainte de a ieşi din casă, nu uităm să salutăm. Dacă toţi membrii familiei sunt laolaltă, îi salutăm pe toţi odată. Dacă nu, mergem să spunem „La revedere“ fiecăruia în parte.

• La sosirea acasă, după ce îi salutăm pe toţi cei prezenţi, ne schimbăm hainele şi le aşezăm în ordine. Hainele cu care suntem îmbrăcaţi în casă trebuie să fie curate şi decente.

• Ne asigurăm că în camera noastră este ordine şi, în funcţie de programul zilnic, ne organizăm ceea ce urmează să facem.

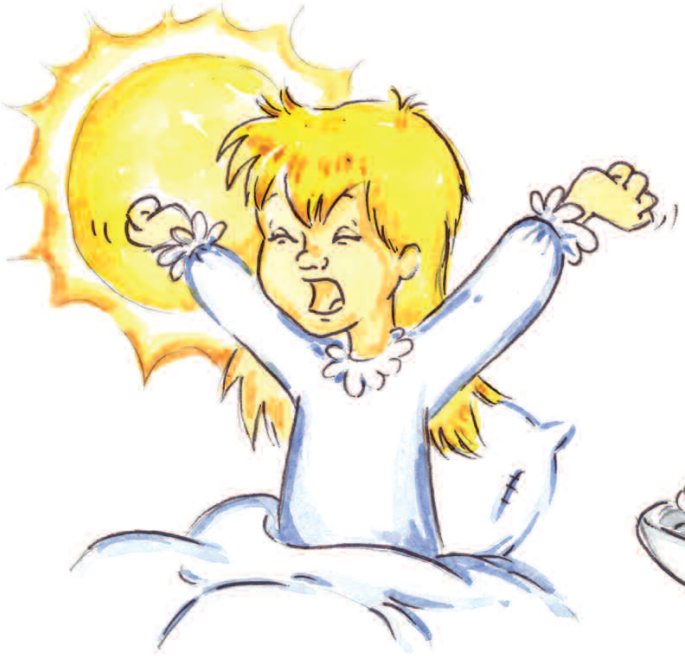

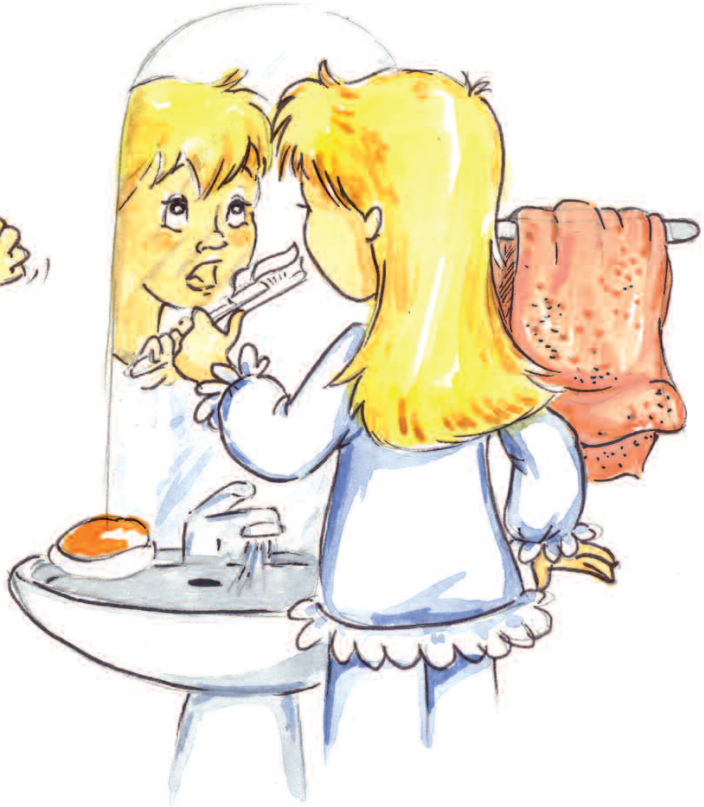

Politeţea faţă de membrii familiei

Acasă suntem înconjuraţi de multă dragoste şi căldură sufletească. Acest lucru nu ne dă, însă, dreptul de a ne purta oricum. Dimpotrivă. Trebuie să răspundem tot cu dragoste şi cu multă, foarte multă politeţe.

Aşadar, atenţie:

• Nu răspundem obraznic părinţilor, bunicilor sau fraţilor.

• Nu ridicăm tonul la părinţi, bunici sau fraţi.

• Dacă avem fraţi (surori) mai mici, trebuie să-i ocrotim, să-i ajutăm, să le vorbim frumos.

• Ascultăm întotdeauna de sfaturile celor mai mari.

• Dacă facem vreo poznă şi suntem certaţi, ne cerem scuze şi ne străduim să nu repetăm boacăna.

• Nu-i deranjăm pe părinţi sau pe bunici, când se odihnesc; nici când au musafiri.

• Pentru niciun motiv nu ne supărăm pe părinţi sau pe bunici. Să nu uităm că ei ne doresc numai binele. Dacă suntem dojeniţi, nu ne bosumflăm şi nici nu-i certăm pe cei care ne fac observaţii. Să căutăm să luăm aminte la ceea ce ne spun părinţii şi bunicii.

• Nu aşteptăm să ne spună părinţii „Pregăteşte-ţi temele pentru mâine!“, pentru a ne face lecţiile. Aceasta trebuie să fie grija noastră şi nu a lor. De asemenea, nu aşteptăm să ne roage părinţii să ne facem ordine în propria cameră şi în lucrurile personale. Şi aceasta – tot grija noastră trebuie să fie.

• Ori de câte ori este ziua de naştere sau ziua onomastică a unui membru al familiei, nu uităm să-i spunem „La mulţi ani!“ încă de dimineaţă. Dacă pentru persoana sărbătorită ceilalţi membri ai familiei pregătesc o surpriză (un cadou, o petrecere, o excursie), le dăm o mână de ajutor, după puterile noastre. Dar, trebuie să fim foarte atenţi să nu divulgăm surpriza faţă de persoana sărbătorită!

• Nu uităm să oferim mamei, bunicii şi surorilor câte un mărţişor în ziua de 1 Martie şi câte o floare în ziua de 8 Martie!

Așa da!

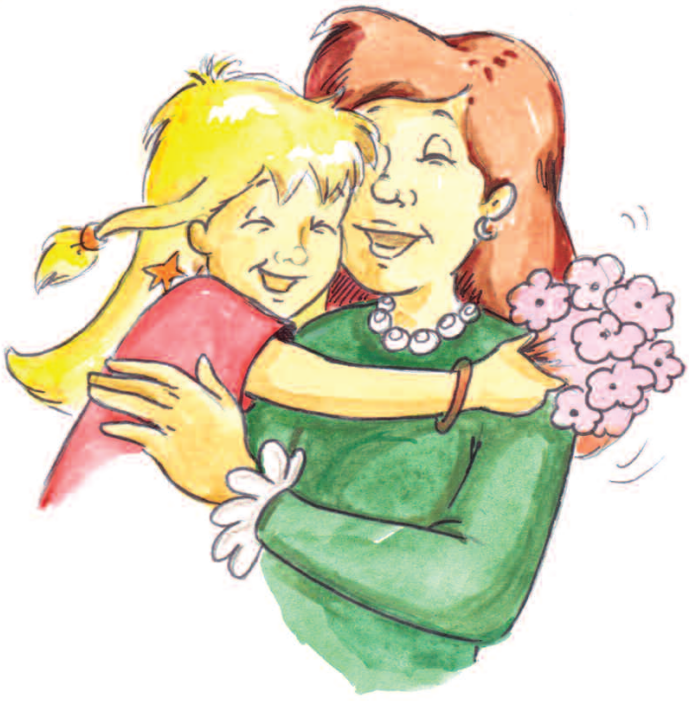

• Când primim un cadou, spunem: „Mulțumesc“. Nu este politicos să spunem: „Nu-mi place“ sau „Aş fi preferat altceva“. Dimpotrivă, trebuie să ne arătăm foarte bucuroşi pentru darul primit; chiar dacă în sufletul nostru nu suntem foarte încântați, trebuie să apreciem gestul căci, în definitiv, gestul contează (şi nu cadoul în sine)!

Să nu uităm de vecini!

Buna-cuviință ne cere:

• Să nu-i deranjăm pe vecini în timpul orelor de odihnă, făcând gălăgie, jucându-ne zgomotos, programând orele de pian etc.

• Să nu ascultăm muzică dând sonorul foarte tare.

• Să nu aruncăm hârtii, ambalaje sau altele asemenea în curtea vecinului.

• Să nu scuturăm covoare, fețe de masă etc., peste rufele curate puse la uscat de vecini.

• Să vorbim politicos şi să evităm să ne certăm vreodată cu vecinii.

• Să nu-i sâcâim cu telefoane sau vizite pentru a le cere diverse lucruri cu împrumut.

• Pe vecini trebuie să-i ajutăm, în limita posibilităților, indiferent de oră şi indiferent de problemă. De asemenea, dacă observăm ceva în neregulă la casa vecinului, trebuie să anunțăm imediat părinții sau alți vecini. De exemplu, dacă observăm că iese fum din casa vecinului (sau alte asemenea situații) nu ne prefacem că n-am observat. Dimpotrivă, cerem imediat ajutorul celor din jur.

• Pe scări şi în lift, îi salutăm obligatoriu pe vecini.

• Nu blocăm liftul la un anumit etaj pentru a ne amuza. Nu ne jucăm cu liftul, urcând şi coborând de nenumărate ori.

• Păstrăm curățenia în lift, pe scări şi în toate celelalte spații folosite în comun cu vecinii.

5. Cum mâncăm?

Când suntem la masă, acasă sau în vizită, respectăm următoarele reguli:

• Renunțăm la orice năzdrăvănie cât timp suntem aşezați la masă.

• Ocupăm scaunul indicat de cel care aşază masa: mama, bunica, gazda etc.

• Aşteptăm să se aşeze toți la masă şi numai după aceea începem să mâncăm. Dacă suntem în vizită, începem să mâncăm numai după ce ne invită gazda.

• Folosim tacâmurile: lingura, cuțitul, furculița, lingurița. Este bine ca, acasă, să exersăm cât mai mult în această direcție, adică în folosirea tacâmurilor.

• Nu batem în masă, în pahare sau în farfurii cu tacâmurile; nici nu gesticulăm cu tacâmurile în mână.

• Dacă mâncarea este fierbinte, nu suflăm în ea, pentru a o răci; pur şi simplu aşteptăm să se răcească.

• Nu ne aşezăm coatele pe masă. Când mâncăm, ne putem sprijini antebrațele de marginea mesei.

• Tacâmurile, paharele şi ceştile se țin cu toată mâna, cu degetele strâns unite, fără a ridica degetul mic. Nu le ținem nici foarte strâns, cu mâna făcută pumn, nici prea lejer, pentru a nu le scăpa la cea mai mică mişcare.

• Lingura, lingurița şi cuțitul se țin întotdeauna în mâna dreaptă.

• Furculița se ține în mâna stângă la felurile de mâncare pentru care folosim în acelaşi timp şi cuțitul (friptură, sarmale, roşii, caşcaval etc.). Când mâncăm numai cu furculița, o ținem în mâna dreaptă.

• Atunci când rupem pâinea şi când bem, sprijinim cuțitul şi furculița de marginea farfuriei.

• Când am terminat de mâncat, cuțitul şi furculița se aşază în farfurie, paralel.

• Nu introducem cuțitul în gură pentru niciun motiv.

• Cuțitul se ține de mâner.

• Lingura, linguriţa şi furculiţa se ridică la gură. În acelaşi timp, ne şi aplecăm foarte puțin.

• Nu ținem cu mâna farfuria din care mâncăm.

• Nu înclinăm farfuria pentru a lua ultima picătură de ciorbă sau supă.

• Pâinea se ia din coşul de pâine cu mâna. Nu cu furculiţa şi nici cu cuțitul.

• Nu muşcăm din pâine. Rupem cu amândouă mâinile, pe măsură ce avem nevoie, bucăți potrivite din felia de pâine. Nu rupem pâinea cu o singură mână şi nici nu o tăiem în bucățele cu cuțitul.

• Nu vorbim cu gura plină.

• Folosim ori de câte ori este nevoie şervețelele sau şervetele. Obligatoriu, le folosim înainte de a bea.

• Şervetele (din pânză) se aşază pe picioare (în poală), înainte de a începe să mâncăm. Sau, pur şi simplu pe masă, lângă farfurie, pentru a le avea la îndemână. Nu se prind de gulerul cămăşii şi nici nu se agață de nasturii bluzei.

• Nu bem când avem gura plină.

• Mestecăm mâncarea, având buzele lipite, fără a plescăi.

• Supa şi ciorba se mănâncă fără a sorbi zgomotos. De asemenea, laptele şi ceaiul se beau fără a sorbi zgomotos din cană.

• Se mănâncă cu mâna: sandvişurile, pateurile, fursecurile, alunele, strugurii, cireşele, vişinele, căpşunile (dacă nu s-a pus frişcă deasupra).

• Se mănâncă cu linguriţa: ouăle moi, tortul, înghețata, orezul, grişul cu lapte, budinca.

• Merele şi perele se taie în patru pentru a putea fi curățate de sâmburi. Dacă le curățăm de coajă, aceasta se pune în farfurie şi nu pe fața de masă.

• Portocalele şi mandarinele se curăță de coajă cu cuțitul.

• Când ne ridicăm de la masă avem grijă să nu tragem după noi fața de masă.

Acasă, ajutăm la strângerea mesei, fără a aştepta să fim rugați de mama. Dacă suntem în vizită, după ce ne-am ridicat de la masă nu ne oferim să strângem masa sau să spălăm vasele. Acestea sunt problemele gazdei.

Așa nu!

Așa da!

Așa nu!

6. Pe stradă

• Pe stradă trebuie să avem o ținută corectă şi firească. Mersul trebuie să aibă un ritm normal. Nu alergăm, dar nici nu mergem în paşi de melc. Nu trebuie să-i deranjăm pe ceilalți pietoni.

• Dacă din greşeală lovim pe cineva, neapărat ne cerem scuze.

• Suntem foarte atenți când traversăm strada şi nu ne aventurăm să „tăiem“ calea maşinilor sau tramvaielor. Nu trebuie să contăm niciodată pe faptul că şoferii ne văd şi vrând-nevrând vor opri. Este posibil să nu fim văzuți de şoferi sau este posibil ca şoferul să nu poată opri maşina din cauza unei defecțiuni.

Deci, traversarea străzii o facem numai în locurile indicate şi numai la culoarea verde a semaforului, când maşinile sunt oprite. Dacă nu există semafor, traversăm prin locurile special marcate (pe zebră). Traversăm repede, fără să ne oprim, dar numai după ce ne-am asigurat că nu vin maşini nici din stânga, nici din dreapta.

• Pe stradă nu ne oprim pentru a sta de vorbă. Dacă totuşi o facem, trebuie să ne retragem într-un loc, astfel încât să nu-i deranjăm pe ceilalți, blocând trotuarul.

• Nu vorbim tare, nu fluierăm, nu aruncăm pe jos hârtii, semințe sau orice altceva care nu ne foloseşte. Aşteptăm să găsim un coş pentru gunoi.

• Buna-cuviință cere să nu mâncăm pe stradă. Dacă totuşi nu rezistăm tentației unei înghețate, putem mânca, retrăgându-ne într-un colț, astfel încât să mâncăm cât se poate de discret.

• Dacă ne întâlnim cu persoane cunoscute, salutăm şi răspundem la salut.

• Nu intrăm în vorbă cu persoane necunoscute. Dacă totuşi acest lucru se întâmplă, nu plecăm alături de o persoană necunoscută, indiferent de motivul invocat de aceasta, deoarece poate fi foarte periculos.

Așa da!

7. În mijloacele de transport în comun

Politeţea nu trebuie să ne părăsească nici dacă uneori aşteptăm în staţie cam mult şi nici dacă este mare aglomeraţie în mijloacele de transport.

• Aşadar, urcarea şi coborârea se fac prin locurile indicate. Dacă printr-o singură uşă unii coboară, iar alţii urcă, se acordă întâietate celor care coboară.

• Atât la urcare, cât şi la coborâre nu ne facem loc cu coatele şi nu-i împingem pe ceilalţi.

• Dacă există locuri libere nu ne repezim să punem stăpânire pe ele, ci dăm întâietate persoanelor în vârstă, persoanelor cu copii în braţe, infirmilor şi femeilor. Dacă suntem aşezaţi pe scaun, ne ridicăm şi le oferim locul nostru.

• Suntem atenţi să nu-i deranjăm pe ceilalţi prin gesturi sau vorbe; dacă totuşi o facem, ne cerem imediat scuze.

• Dacă suntem însoţiţi, nu vorbim tare şi nu vorbim despre problemele personale sau familiale.

• Păstrăm curăţenia; nu aruncăm nimic pe jos, chiar dacă considerăm că nu ne vede nimeni.

Așa nu!

Așa da!

Așa nu!

8. La şcoală

În timpul orelor de curs

• Intrăm în clasă imediat ce clopoțelul anunță sfârşitul recreației.

• Păstrăm liniştea şi suntem cât se poate de atenți la oră.

• Nu vorbim cu colegii, nu le trimitem bilețele, nu le facem diverse semne.

• Nu întrerupem profesorul.

• Dacă avem de întrebat ceva, ridicăm mâna. Vorbim după ce avem permisiunea profesorului.

• Dacă tuşim sau strănutăm, obligatoriu ne acoperim gura cu batista, sau cu mâna, în cazul în care ne lipseşte batista.

• Dacă avem o problemă – ne simțim rău sau dorim să mergem la toaletă – ridicăm mâna şi rugăm profesorul să ne permită să ieşim pentru câteva minute.

În timpul recreaţiilor

• Nu uităm că ne aflăm în şcoală.

• Păstrăm curățenia şi evităm să producem vreo stricăciune: nu spargem geamurile, nu scriem pe pereți, nu scrijelim mobilierul sau pereții, nu rupem perdelele.

• Nu ne încăierăm, nu ne îmbrâncim, nu punem piedici colegilor, căutând să ne amuzăm.

• Nu fluierăm, nu țipăm, nu vorbim urât.

• Pentru niciun motiv nu facem glume pe seama colegilor bolnavi sau care suferă de vreo infirmitate. Dimpotrivă! Cu aceştia trebuie să ne purtăm cu o grijă deosebită. Vom fi atenți să nu-i izolăm, ci să-i tratăm ca pe toți ceilalți.

Așa da!

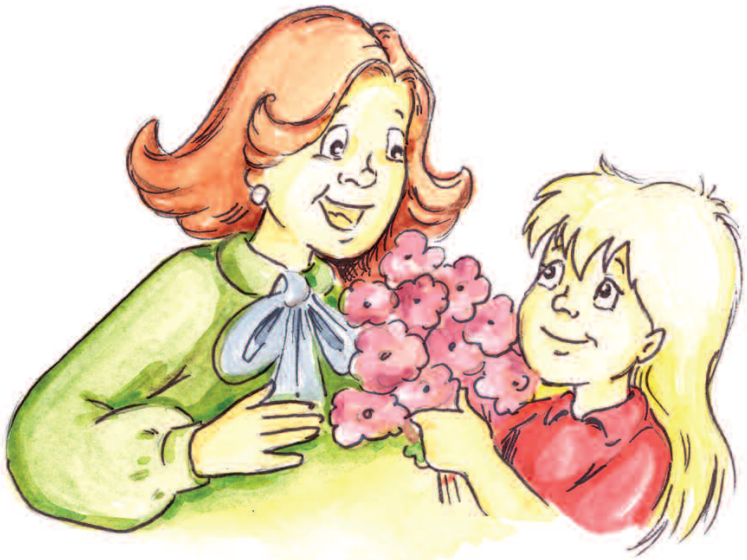

Dascălii noştri

Față de cadrele didactice trebuie să ne comportăm foarte politicos. Dacă acasă scăpările ne sunt trecute cu vederea mai uşor, la şcoală, impolitețea devine o problemă foarte serioasă.

Deci, față de dascălii noştri ne purtăm cu multă grijă:

• Îi salutăm când îi întâlnim.

• Le vorbim politicos; ne adresăm întotdeauna cu „Dumneavoastră“ şi niciodată cu „Tu“.

• Formulele de adresare sunt: Doamnă (domnişoară) învățătoare; Domnule învățător; Doamnă (domnişoară) profesoară; Domnule profesor; Doamnă directoare, Domnule director.

• Ori de câte ori cerem ceva, spunem: „Vă rog“. De exemplu, dacă în timpul orei de curs nu am înțeles ceva şi dorim explicații suplimentare vom spune: „Doamnă învățătoare, vă rog să mai explicați o dată...“. Ori de câte ori greşim sau deranjăm cu ceva, ne cerem scuze: „Vă rog să mă scuzați!“.

• Nu uităm să oferim câte o floare doamnelor învățătoare şi doamnelor profesoare de 8 Martie şi câte un mărțişor de 1 Martie.

• Politicoşi trebuie să fim şi cu toate celelalte persoane din şcoală: cu doamnele/domnii directori, cu doamnele secretare, cu doamna bibliotecară, cu doamna doctor şi cu doamna asistentă de la cabinetul medical, cu cei care asigură paza şi cu personalul care asigură curățenia în şcoală.

Deci, salutăm toate aceste persoane, le vorbim frumos, adresându-ne cu „Dumneavoastră“, suntem cât se poate de respectuoşi.

9. În vizită

Mergem în vizită doar dacă suntem invitați. La persoanele foarte apropiate – bunici, rude – putem merge fără a fi invitați. În această situație este însă bine să dăm un telefon, pentru a ne anunța vizita.

Vizite inopinate facem doar în situații deosebite: pentru a anunța un accident, un deces, pentru a cere un ajutor într-o situație urgentă etc.

Când facem o vizită, în urma unei invitații, vom avea grijă:

• Să fim punctuali. Să ne reamintim că putem întârzia 10 – 15 minute, dar nu este politicos să mergem mai devreme de ora fixată.

• Să salutăm gazda şi invitații deja prezenți.

• Să felicităm persoana sărbătorită şi să-i oferim cadoul.

În tot timpul vizitei vom fi atenți să nu deranjăm gazdele sau pe ceilalți invitați.

• La masă ne aşezăm pe scaunul indicat de gazdă. Dacă nu ne convine locul, păstrăm doar pentru noi acest lucru şi nu comentăm, nu vociferăm, nu facem atmosferă pentru a primi un loc mai bun.

• Acceptăm mâncarea şi băutura pe care ni le oferă gazda. Nu facem mofturi. Dacă, de exemplu, suntem întrebați: „Ce preferi, Coca-Cola sau Fanta?“, o să răspundem, alegând una din cele două băuturi oferite. În niciun caz nu cerem altceva, spre exemplu Pepsi. Deci, nu răspundem: „Nu-mi place nici Coca-Cola şi nici Fanta. Eu beau numai Pepsi.“ Ar fi o dovadă de lipsă de educație. Putem cere însă, fără oprelişte, apă. Dar, atenție: cerem apă şi nu apă minerală! Este posibil ca gazda să nu aibă apă minerală. La fel procedăm şi cu mâncarea: mâncăm din ceea ce ne oferă gazda şi nu cerem altceva.

• Începem să mâncăm numai după ce gazda ne invită în acest sens. Este politicos să mâncăm tot (sau aproape tot) ce

Așa nu!

Așa da!

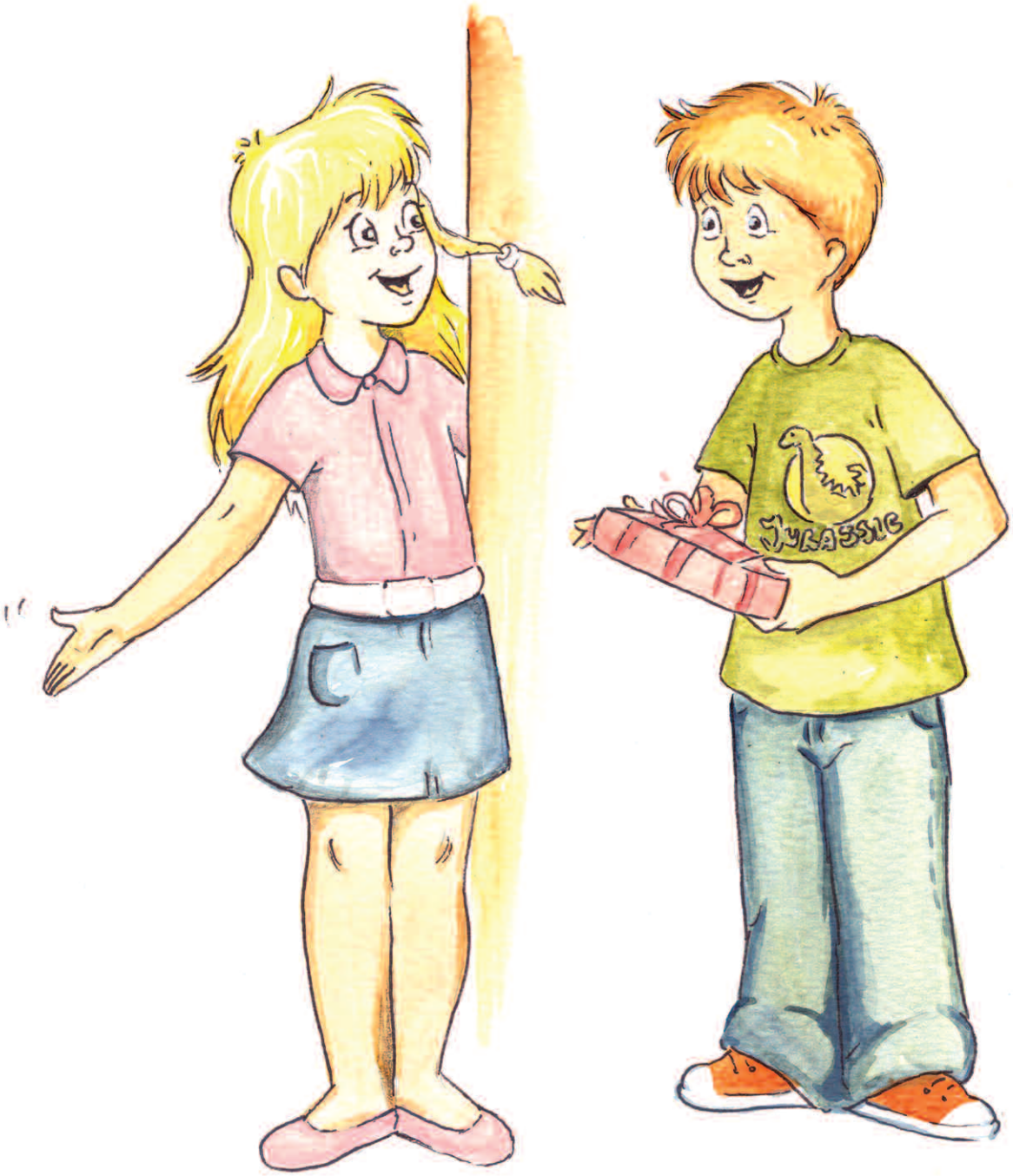

avem în farfurie. Este nepoliticos şi chiar o jignire la adresa gazdei să nu ne atingem de mâncare.

Dacă mâncarea este servită în platouri şi trebuie să ne punem singuri în farfurie, vom lua din platou porția care este în dreptul nostru. Nu începem să răscolim mâncarea din platou pentru a găsi – spre exemplu – cea mai mare friptură.

În timpul mesei, avem grijă să mâncăm folosind tacâmurile. Nu uităm să folosim şervetul sau şervețelele.

Mâncăm şi bem cu gesturi fireşti. Nu trebuie să fim crispați sau rigizi.

• Nu vorbim mai tare şi mai mult decât toți ceilalți.

• Dacă vărsăm un pahar sau pătăm fața de masă cu mâncare, ne vom cere scuze față de gazdă. Atenție! Nu intrăm în panică pentru greşeala comisă, nici nu exagerăm, scuzându-ne din 5 în 5 minute.

Este politicos față de gazdă să lăudăm preparatele cu care am fost serviți.

Alte reguli de politețe pe care trebuie să le respectăm în timpul unei vizite:

• Nu intrăm într-o cameră fără a fi invitați de către gazdă. Rămânem în camera în care ne conduce gazda, după ce ne-a primit.

• Nu cotrobăim prin lucrurile din casă. Nu deschidem dulapurile şi sertarele pentru niciun motiv din lume.

• Nu criticăm gazda sau invitații. Spre exemplu, nu-i vom spune gazdei: „Ce urât îți stă cu această bluză!“. Fie îi spunem câteva cuvinte frumoase, fie ne abținem de la comentarii.

• Nu vorbim urât despre casa în care ne aflăm şi despre lucrurile din această casă. De exemplu, sub nicio formă nu vom spune: „Ce covor urât aveți în această cameră!“. Asemenea comentarii nu se fac.

• Nu ne certăm cu gazda sau cu ceilalți invitați.

• Dacă ne place foarte mult un lucru aflat în casa gazdei (o carte, un bibelou, un joc etc.), în niciun caz nu punem stăpânire pe el. Putem să ne arătăm admirația cu voce tare, dar nicidecum nu-i vom cere gazdei să ni-l dăruiască. Deci, niciodată nu vom spune: „Vai, ce tablou frumos! Nu mi-l dați mie?“

• Nu folosim telefonul gazdei fără a-i cere permisiunea. Dacă am obținut-o, nu începem să ne sunăm toți prietenii. Deci,

folosim telefonul numai pentru o comunicare foarte importantă, care nu suportă amânare. Convorbirea va fi foarte scurtă.

• Nu stăm bosumflați sau posomorâți în timpul vizitei. Trebuie să fim veseli, binedispuşi şi comunicativi.

• Nu acaparăm discuțiile, adică nu vorbim numai noi, reducându-i la tăcere pe ceilalți. Nu cădem nici în cealaltă extremă, respectiv, nu stăm tăcuți, fără să scoatem vreo vorbă. Nici nu-i punem pe ceilalți în situația de a ne smulge cu cleştele un cuvânt sau o frază.

• Nu plecăm acasă în timpul mesei şi nici imediat după masă.

• Nu rămânem prea mult, dacă toți ceilalți musafiri au plecat. De obicei, o vizită durează între 1 şi 3 ore.

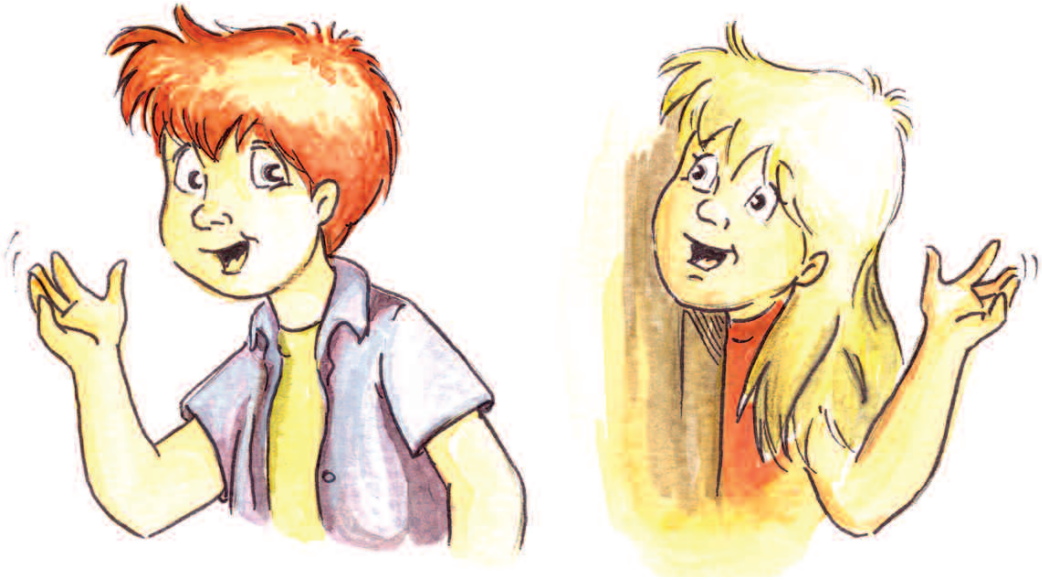

• La plecare ne luăm rămas bun de la gazdă şi de la oaspeții care sunt încă prezenți. Gazdei trebuie să-i adresăm câteva cuvinte de mulțumire, asigurând-o că totul a fost excelent şi că ne-am simțit foarte bine. Atenție, nu ne cerem scuze pentru deranj! Doar am răspuns unei invitații când am venit în vizită! Dar, dacă am produs vreo stricăciune (am spart un pahar, am vărsat o farfurie cu mâncare) putem să ne cerem scuze pentru incident şi înainte de a pleca, chiar dacă am făcut-o la momentul producerii acestuia.

• La plecare, avem grijă să nu luăm din greşeală lucruri care nu ne aparțin (haina unui alt invitat, mănuşile gazdei etc.). De asemenea, trebuie să avem grijă să nu ne uităm lucrurile personale.

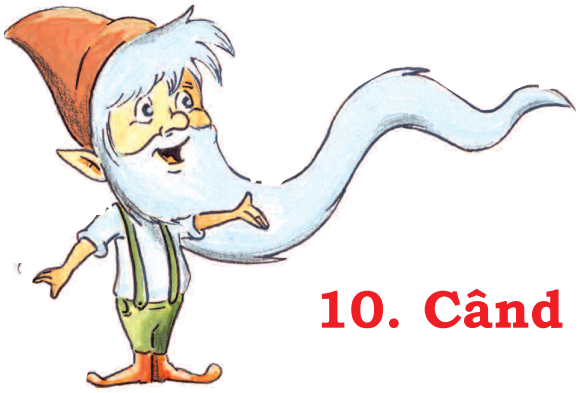

10. Când avem musafiri

Musafiri poftiţi şi musafiri... nepoftiţi

Musafirii sunt de mai multe „feluri“:

• Cei care vin în urma unei invitații ce le-am adresat-o noi sau familia noastră.

• Cei care ne anunță printr-un telefon că doresc să ne facă o vizită. Într-o asemenea situație nu spunem niciodată: „Nu veniți, pentru că noi plecăm de acasă!“ Dimpotrivă, le spunem că sunt bine-veniți oricând. Este însă bine să-i întrebăm în ce zi şi la ce oră cred că pot veni. Dacă programul nostru ne permite să-i primim, le spunem „Veniți, vă aşteptăm!“. Dacă exact în ziua şi la ora respectivă avem programat altceva, le spunem pe un ton politicos: „Îmi pare rău, dar chiar la ora aceea sunt programat la dentist (sau în altă parte) şi nu pot anula programarea. Hai să stabilim o altă zi.“

Deci, când cineva vrea să ne facă o vizită, nu spunem „Nu“. Dar, putem – pe un ton politicos – să modificăm ziua şi ora vizitei propuse.

• Cei care sună la uşă fără să fi fost invitați şi fără să ne fi anunțat. Pe aceştia nu trebuie să-i catalogăm drept „persoane needucate“. Este posibil ca o problemă foarte urgentă să-i fi adus în pragul casei noastre.

Cum ne comportăm cu musafirii?

Aşadar, când un musafir – invitat sau nu – sună la uşă, prima regulă spune: „Întâmpinați-i cu zâmbetul pe buze!“.

Apoi, vin următoarele reguli:

• Ținuta noastră trebuie să fie decentă şi curată.

• Musafirii sunt imediat poftiți în casă. Sunt invitați să se facă comozi. Le luăm hainele şi le punem în cuier.

Așa nu!

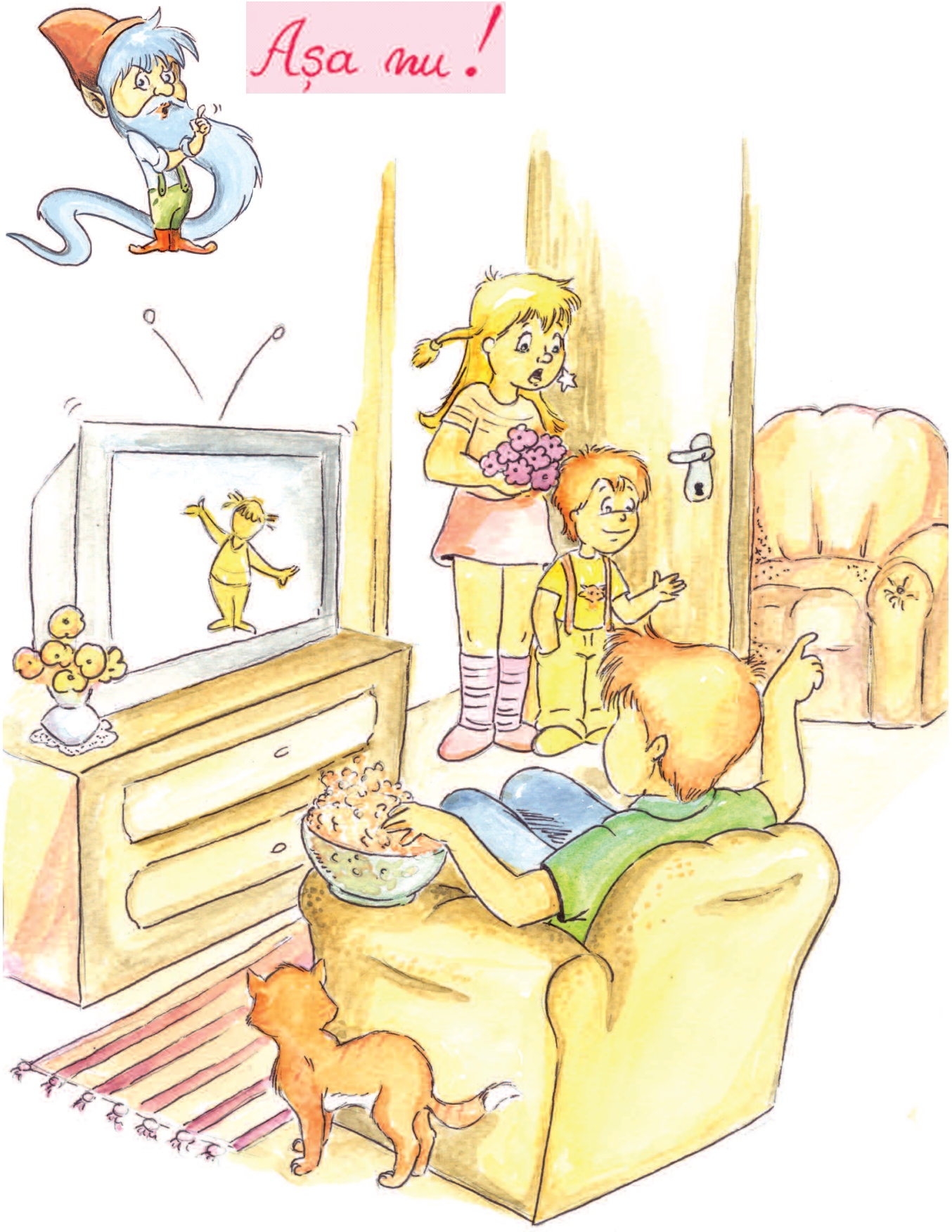

Așa da!

• Nu le cerem musafirilor să se descalțe.

• Îi conducem în camera potrivită pentru primirea oaspeților – de regulă în camera de zi sau în sufragerie. Nu este politicos să-i invităm în bucătărie sau în dormitor.

• Pe noii veniți îi prezentăm celor prezenți – evident, dacă nu se cunosc.

• Îi invităm să ia loc, indicându-le printr-un gest discret unde să se aşeze. Atenție! Nu-i ținem în picioare, gândindu-ne că se vor aşeza ei când vor dori. Deci, trebuie să-i invităm să se aşeze.

În cazul musafirilor care au venit ca urmare a invitației noastre, trebuie să ne comportăm astfel:

• Dacă primim un cadou, deschidem pachetul pentru a vedea ce am primit. Facem acest gest de față cu toți ceilalți, inclusiv față de persoana care ne-a dat cadoul. Spunem „Mulțumesc“ şi ne arătăm încântați de ceea ce am primit. Dacă primim flori, ne scuzăm pentru câteva clipe şi aşezăm florile într-o vază în care mai întâi am pus apă.

• În timpul servirii mesei, dacă un musafir sparge un pahar sau scapă pe jos un tacâm, îi vom spune: „Nu este nimic. Nu vă faceți griji, i se poate întâmpla oricui.“ Şi imediat îi înlocuim paharul sau tacâmul. Dacă, cumva, musafirul se oferă să ne plătească paharul spart, refuzăm politicos.

• Nu ne lăudăm cu mâncărurile şi băuturile pe care le punem pe masă. Îi lăsăm pe oaspeți să ne laude.

• Nu aducem animalele de casă în camera în care se serveşte masa.

• Cât timp avem oaspeți în casă, trebuie să fim veseli, amabili, atenți cu fiecare musafir în parte.

• Nu intrăm în discuții contradictorii cu musafirii; nu le facem observații şi nu-i criticăm.

• Dacă între invitați se naşte o discuție contradictorie care riscă să se transforme în ceartă, cu tact şi blândețe, încercăm să aplanăm situația.

• După ce toți musafirii au terminat de mâncat ultimul preparat pus pe masă, îi putem invita (dacă spațiul ne permite) să ia loc într-o altă cameră, unde petrecerea poate continua.

• Şi în cazul în care avem musafiri neanunțați trebuie să le oferim ceva de băut şi de mâncat: un ceai, nişte fructe, prăjituri,

alune sau alte asemenea. În niciun caz nu-i vom întreba: „De ce ați venit?“. Aşteptăm să ne spună din proprie inițiativă motivul vizitei.

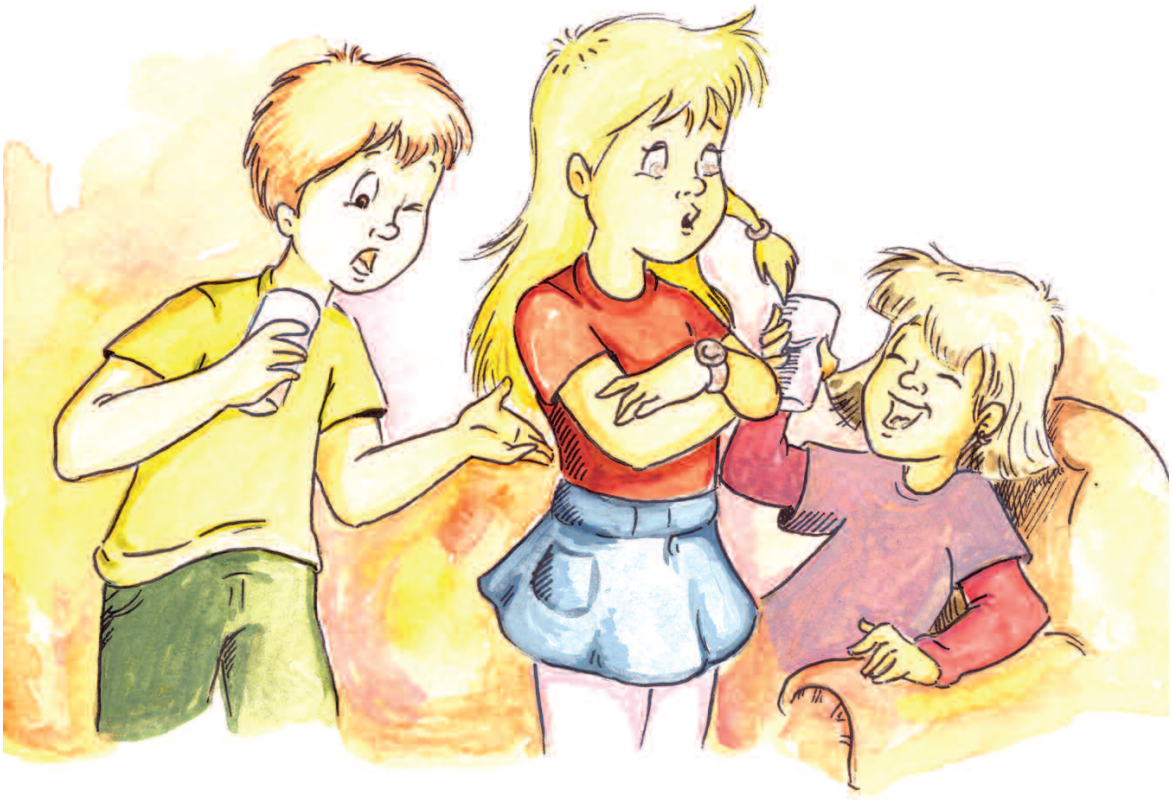

• Cât timp avem musafiri, ne ocupăm numai de ei. Deci, nu citim, nu ne uităm la televizor, nu ne ocupăm de curățenie, într-un cuvânt – nu-i neglijăm pe oaspeți.

• Nu ne uităm niciodată la ceas în prezența musafirilor. Un asemenea gest arată că ne-am plictisit de oaspeții noştri şi că abia aşteptăm să plece. De asemenea, nu căscăm, pentru că şi acest gest ar arăta că ne-am cam plictisit.

• La plecarea musafirilor este politicos să spunem: „Vă mulțumim că ați venit!“ sau „Vă mulțumim că ați răspuns invitației noastre!“.

• Musafirii trebuie conduşi cel puțin până la ieşirea din locuința noastră. Îi putem conduce şi până la lift, la ieşirea din bloc sau până la poartă.

11. Despre cadouri

De nenumărate ori oferim şi primim cadouri.

Când oferim cadouri?

De regulă, oferim cadouri cu anumite ocazii: la zile de naştere, la zile onomastice, de 1 şi 8 Martie, la sărbătorile Crăciunului şi ale Paştelui, la sărbătorirea unor evenimente, cum ar fi: câştigarea unui concurs, reuşita la un examen, aniversarea unui număr de ani de la căsătorie etc.

Persoanelor foarte apropiate le putem oferi oricând un cadou, nu doar la ocaziile amintite mai sus.

Când şi cui oferim cadouri?

Cadouri oferim tuturor, ori de câte ori este cazul.

De exemplu, dacă pe 8 Martie îi oferim mamei un buchet de flori şi pe 10 martie este ziua ei de naştere, îi vom dărui un cadou şi în această zi.

Oferim cadouri:

• Când suntem invitaţi de cineva care sărbătoreşte un eveniment. Cadoul îl oferim sărbătoritului (coleg, prieten, rudă, vecin). Este elegant să oferim un buchet de flori şi mamei acestuia.

• Când este ziua de naştere sau ziua onomastică a celor mai buni prieteni sau colegi. Acestora le putem oferi un mic dar, chiar dacă nu ne invită acasă pentru a sărbători evenimentul.

• Membrilor familiei noastre, ori de câte ori există un prilej.

Ce cadouri oferim?

Când alegem un cadou ne gândim în primul rând la persoana pentru care îl cumpărăm. Încercăm să ținem cont de preferințele şi dorințele acesteia.

Astfel:

• Pentru copii, cele mai potrivite cadouri sunt: jucăriile, dulciurile, cărțile, revistele, jocurile, casetele video sau audio înregistrate, instrumentele de scris, de desenat şi de colorat. Vom ține cont de vârsta copilului, de preocupări, de înclinațiile sale către un anumit domeniu. Celor apropiați le putem oferi şi diverse articole de îmbrăcăminte – un fular, o căciuliță, mănuşi, o geantă, un tricou etc.

• Pentru doamnele învățătoare şi doamnele profesoare un buchet de flori este potrivit în orice ocazie: la începerea unui nou an şcolar, de Ziua Femeii (8 Martie), la încheierea anului şcolar, la serbările şcolare, cu ocazia zilei de naştere sau a celei onomastice.

Există obiceiul ca elevii unei clase să-şi propună să facă un cadou, din partea clasei, doamnei învățătoare sau doamnei diriginte. În această situație se pot oferi: o carte, un stilou, un bibelou, un articol de artizanat, un album de artă, un CD/DVD cu muzică. Este frumos ca darul oferit să fie însoțit de o felicitare, în care scriem câteva rânduri. Sub aceste rânduri, toți elevii din clasă îşi scriu numele şi prenumele.

• Nu se oferă produse cosmetice (săpun, deodorant, şampon etc.) şi nici articole de îmbrăcăminte. Este nepoliticos.

Să nu uităm, cu ocazia zilei de 1 Martie, să oferim câte un mărțişor tuturor doamnelor învățătoare şi profesoare.

• Pentru domnii învățători şi domnii profesori procedăm exact ca în cazul doamnelor învățătoare şi profesoare, cu două excepții: nu le oferim mărțişoare şi nici flori (sau alte cadouri) de 8 Martie.

• Pentru cineva din familie cel mai bine este să discutăm cu ceilalți membri ai familiei problema cadoului pentru persoana sărbătorită. Putem alege – pe lângă cărți, bibelouri, articole de artizanat – şi articole de îmbrăcăminte sau produse cosmetice. Important este să alegem un dar cât mai potrivit pentru persoana care urmează să-l primească.

Atenție!

Nu oferim în dar obiecte foarte scumpe, viețuitoare (pisici, câini, papagali etc.), băuturi alcoolice.

Cel mai bine este să mergem în magazinele specializate pentru cadouri. Acolo vom găsi cu siguranță ceea ce căutăm.

Cum oferim cadourile?

Cadourile se oferă ambalate. Ambalajul trebuie să fie cât mai frumos.

• Cărțile se pot oferi fără a fi ambalate. Nu scriem dedicații pe cărți. Dacă totuşi, ținem neapărat să scriem o dedicație, aceasta se scrie pe pagina 1 sau 3 a cărții; textul trebuie să fie scurt şi să cuprindă numele persoanei căreia îi oferim cartea, o urare sau un gând bun, data şi semnătura.

De exemplu:

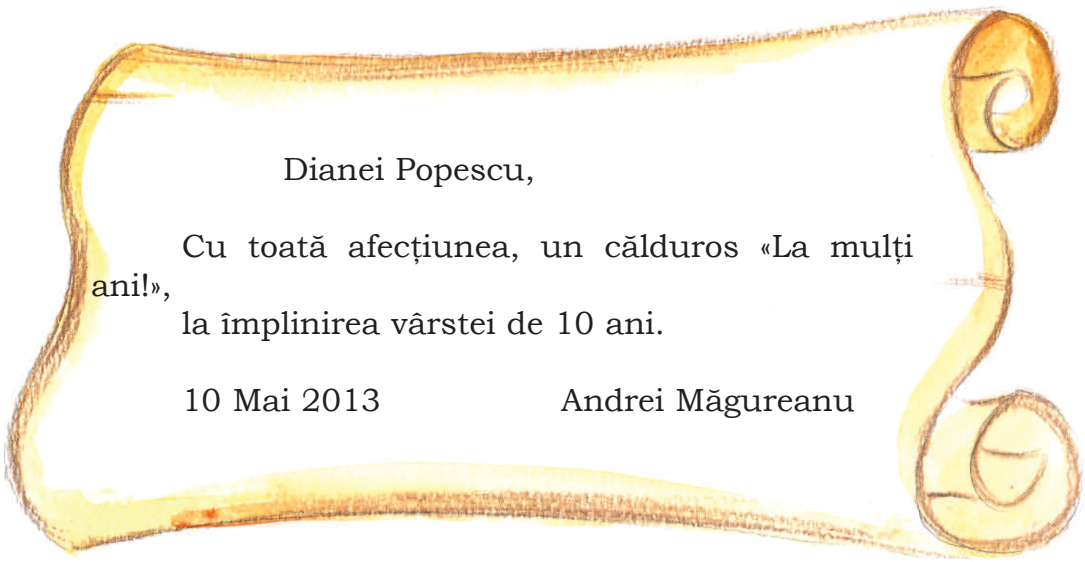

Dianei Popescu,

Cu toată afecțiunea, un călduros «La mulți ani!»,
la împlinirea vârstei de 10 ani.

10 Mai 2013 Andrei Măgureanu

• Florile le putem oferi ambalate numai dacă ambalajul este transparent; în caz contrar, le oferim fără ambalaj. Florile se oferă în număr impar. Buchetul va conține număr par de flori numai când mergem la o înmormântare. Acest obicei nu este răspândit în toată Europa. De exemplu, în Olanda, florile se oferă în număr par indiferent de prilej. Prospețimea florilor este o altă condiție

care trebuie respectată. Nu se oferă flori artificiale (din hârtie, material plastic etc.). Buchetul se oferă cu florile îndreptate în sus.

• Orice cadou se oferă natural, cu gesturi firești, chiar persoanei căreia îi este destinat. Nu facem gesturi teatrale, nu vorbim foarte tare, pentru a observa toată lumea că oferim un cadou. În niciun caz nu lăsăm cadoul undeva, pe o masă, spunându-i sărbătoritului: „Vezi, ți-am lăsat cadoul acolo, pe masă.“ Este nepoliticos.

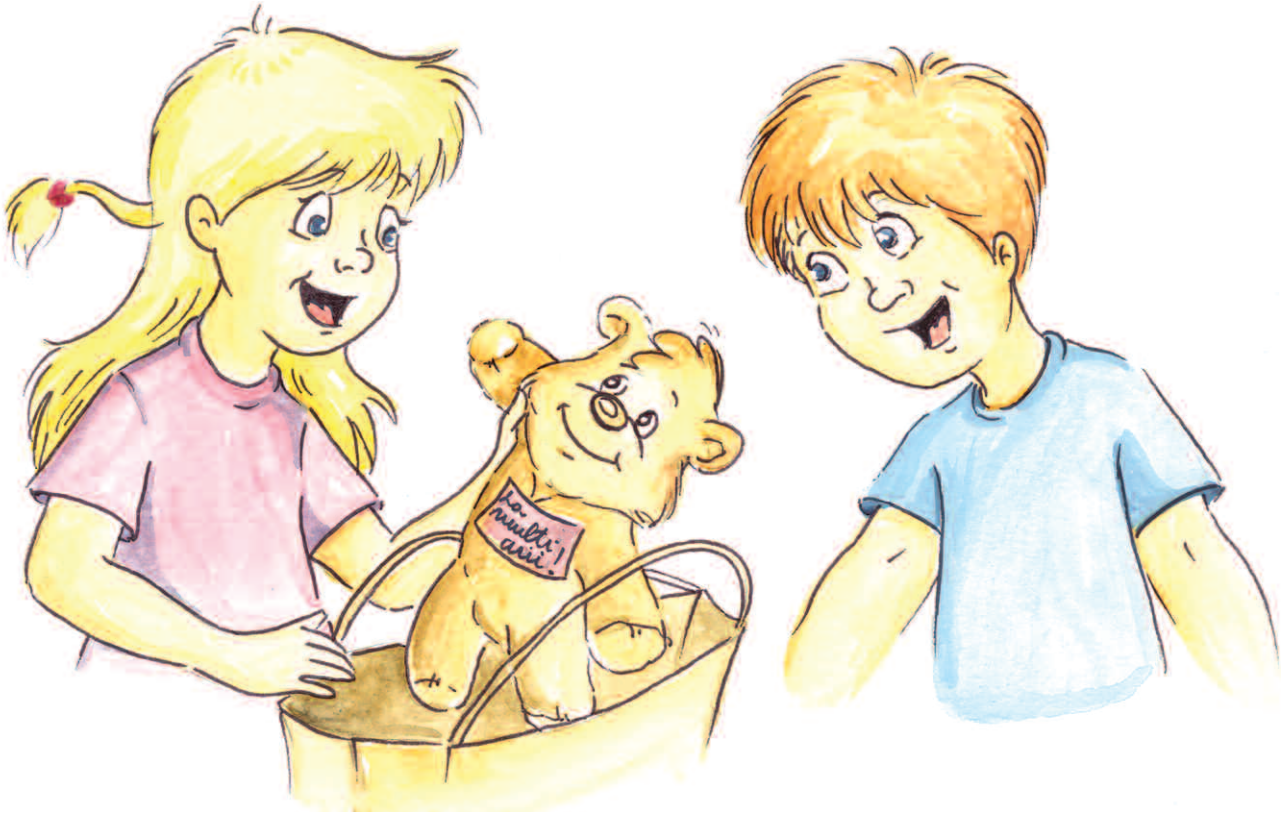

Cum primim cadouri?

Când primim un cadou mulțumim imediat. Să ne reamintim că florile se despachetează și se pun într-o vază cu apă; celelalte cadouri se despachetează când le primim, de față cu persoana sau persoanele de la care le-am primit. Ne manifestăm bucuria și admirația pentru ceea ce am primit.

În niciun caz nu spunem ceva de genul: „Nu e ceea ce-mi doream!“ sau „Nu e prea grozav!“. Ar fi o teribilă impolitețe și o jignire la adresa celui care ne-a oferit cadoul.

12. În magazine

• În uşa magazinului, dăm prioritate celor care ies.

• În magazinele mici, salutăm vânzătorul atât la intrarea, cât şi la ieşirea din magazin. În magazinele mari, salutăm doar vânzătorul căruia ne adresăm.

• Nu trecem în faţa altor persoane care stau la rând pentru a fi servite. Dacă dorim să cedăm locul nostru unei persoane care se află în urma noastră, o putem face.

• Ne adresăm vânzătorului amabil, cu zâmbetul pe buze şi pe un ton politicos. Este bine să ne hotărâm cât mai repede asupra lucrurilor pe care le cumpărăm, mai ales dacă sunt şi alte persoane care aşteaptă la rând.

• Chiar dacă nu cumpărăm nimic, îi mulţumim vânzătorului pentru osteneală.

• Nu atingem cu mâna mărfurile alimentare neambalate: pâine, cornuri, biscuiţi, rahat, bomboane etc.

• Nu ne certăm cu vânzătorul sau cu ceilalţi cumpărători.

• Când plătim, verificăm restul primit, în faţa vânzătorului. Dacă nu primim restul corect, ne adresăm imediat vânzătorului, pe un ton cât mai politicos.

Așa nu!

Așa da!

13. La cinematograf, la teatru, la spectacole şi la expoziţii

Înainte de spectacol

• Prima regulă este: „Să fim punctuali!“. Vom avea grijă să ajungem cu circa 10 – 15 minute înainte de ora începerii spectacolului. Dacă am întârziat şi spectacolul a început, aplicăm regulile învățate la capitolul 2. – „Punctualitatea“.

• Dacă există garderobă, ne vom lăsa aici hainele şi umbrelele.

• La cinematograf nu trebuie să mergem într-o ținută deosebită. La teatru şi la spectacole trebuie să ne îmbrăcăm elegant, ca pentru o sărbătoare. Să ne amintim că ținuta vestimentară cu cât este mai simplă, cu atât este mai elegantă.

• Pe holuri nu vorbim tare, nu facem gesturi teatrale, nu-i deranjăm pe ceilalți. Nu ne îmbrâncim pentru a prinde un loc mai în față la garderobă sau pentru a intra în sală.

• Odată intrați în sală, ne vom aşeza pe locul indicat pe bilet. Dacă nu reuşim să-l găsim, cerem sprijin plasatoarelor.

În timpul spectacolului

• Nu mâncăm.
• Nu foşnim diverse hârtii, pungi etc.
• Nu batem din picioare.
• Nu fluierăm.
• Nu vorbim cu vecinii.
• Nu comentăm spectacolul.
• Nu ne ridicăm de pe scaune înainte de pauză sau de încheierea spectacolului.

Dacă ne-a plăcut spectacolul, aplaudăm fără zgârcenie. Dacă nu ne-a plăcut, aplaudăm totuşi pentru eforturile actorilor.

• Aplaudăm la fiecare ridicare a cortinei. Aplauzele le oferim stând jos, pe scaun.

• La teatru şi la operă, aplaudăm la încheierea fiecărui act. Se poate aplauda şi la scenă deschisă – o replică deosebită sau o arie interpretată cu aleasă măiestrie.

Atenție!

• La concertele de muzică clasică aplaudăm numai după interpretarea lucrării în întregime. Deci, aplaudăm numai atunci când dirijorul se întoarce cu fața spre public. Tot la concerte, nu fredonăm melodia alături de solist sau de orchestră, nici nu batem ritmul cu mâna sau cu piciorul.

• La concertele adresate copiilor şi tinerilor (de muzică pop, rock, hard etc.), dacă cei de pe scenă ne invită să cântăm şi să dansăm împreună cu ei, o putem face. Dar, cu decență, fără extravaganțe şi fără a-i deranja pe cei din jur.

După terminarea spectacolului

• La terminarea oricărui spectacol, ne ridicăm de pe scaun numai după ce s-a aprins lumina în sală şi numai după plecarea actorilor sau soliştilor de pe scenă. Este o lipsă de respect la adresa actorilor şi soliştilor să plecăm din sală înainte de încheierea reprezentației. Evident, dacă ne simțim rău şi nu mai putem rămâne, vom ieşi din sală. Dar, ne vom cere scuze celor pe care îi deranjăm, pe un ton cât mai coborât şi mai încet.

• La ieşirea din sală nu ne înghesuim pentru a prinde un loc mai bun la garderobă. De asemenea, la garderobă aşteptăm să ne vină rândul pentru a ne cere hainele.

• După spectacol, evităm să criticăm reprezentația, cât încă ne aflăm în incinta clădirii în care aceasta a avut loc.

• Putem merge la cabinele actorilor pentru a le oferi flori sau a le cere autografe. Ar fi o dovadă a admirației noastre pentru ceea ce fac.

Dacă mergem la o expoziție de pictură, sculptură sau grafică, vom avea grijă:

• Să nu ne apropiem prea mult de exponate.

• Să nu deranjăm exponatele.

• Să nu vorbim tare.

• Să nu criticăm exponatele, autorul acestora şi talentul său.

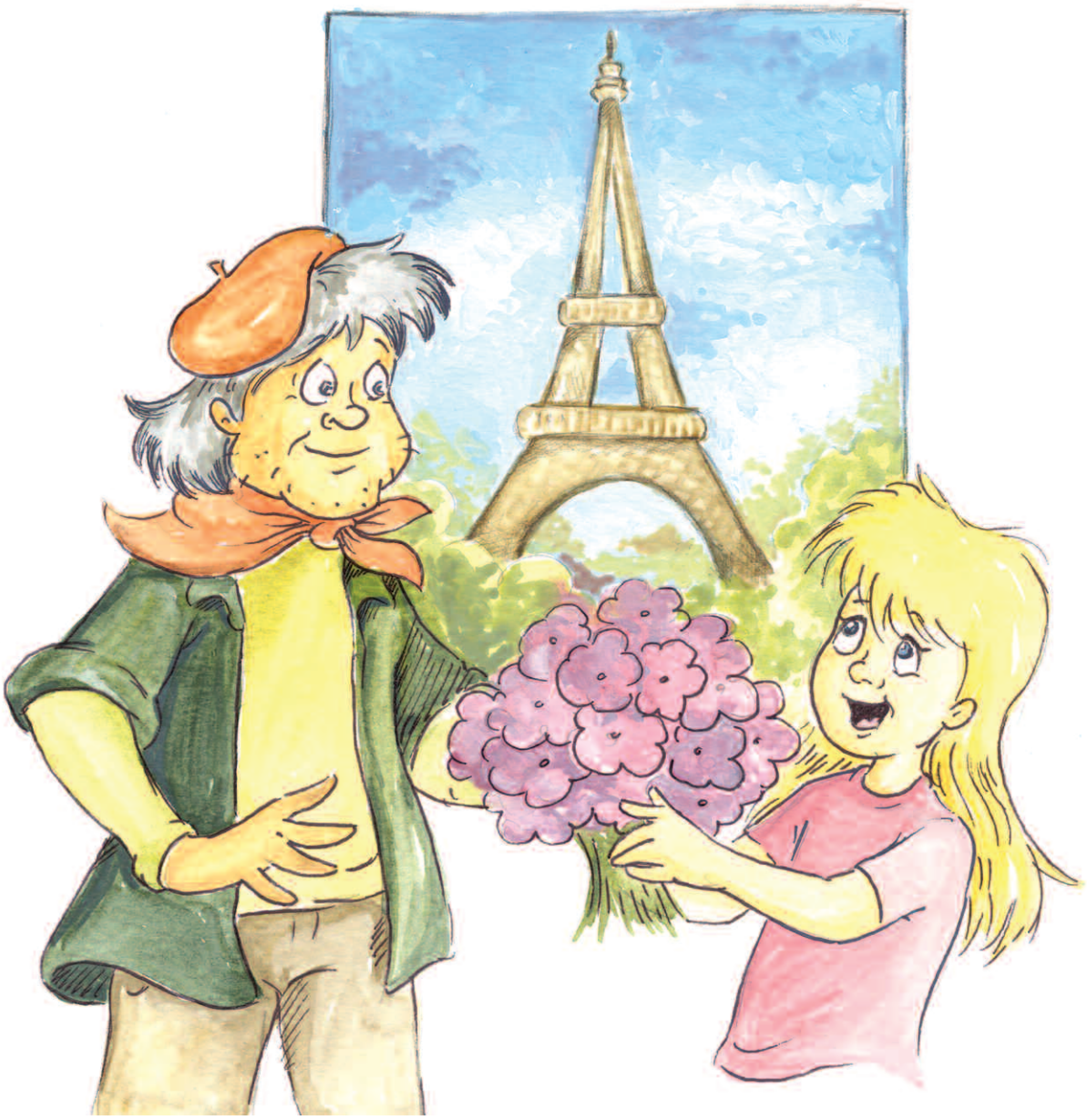

• Dacă îl cunoştem pe artist, obligatoriu îi vom adresa felicitări pentru creațiile sale. Oferirea unui buchet de flori este un gest de curtoazie.

Deci, când vizităm o expoziție, vom avea o atitudine cât mai reținută, mai discretă şi respectuoasă.

Dacă mergem la o lansare de carte este politicos să cumpărăm un exemplar şi să mergem la autor pentru a-i cere un autograf pe cartea cumpărată. Este nepoliticos să cerem o carte gratuit.

14. În excursii, în tren şi în avion

În excursii

În excursii mergem ca să ne recreem, să ne bucurăm de soare, de aer, de natură, să vedem locuri necunoscute, să vizităm diverse obiective istorice, de cultură, turistice. Aşadar, veselia, bucuria şi buna-dispoziție trebuie să ne însoțească în fiecare clipă.

Pregătirea de plecare:

• Luăm cu noi haine şi încălțăminte cât mai comode.

• Vom alege o ținută cât mai sportivă, adecvată anotimpului.

• În funcție de durata excursiei stabilim ce va conține bagajul. Obligatoriu vom lua obiectele de igienă personală: săpun, periuță de dinți, pieptene, prosop etc. Ne luăm strictul necesar.

• Verificăm dacă am luat tot ce ne trebuie.

În timpul excursiei:

• În excursie avem grijă să nu lăsăm gunoaie în pădure, pe plajă, în parcuri.

• Nu ne scriem numele pe stânci sau pe scoarțele copacilor.

• Nu facem focul în pădure.

• Când vizităm un muzeu, o casă memorială sau un alt obiectiv similar, nu atingem exponatele, nu vorbim tare. Dacă avem întrebări, i le adresăm politicos ghidului.

• În cabană sau la hotel ne comportăm ca acasă, în sensul că: păstrăm ordinea şi curățenia, avem grijă să nu producem stricăciuni, respectăm indicațiile recepționerului.

În tren

• Dacă avem întâlnire cu grupul în gară, suntem punctuali. Este bine să ajungem în gară cu circa 15 – 20 de minute înainte de plecarea trenului, cu condiția de a avea biletele deja cumpărate. Dacă nu avem bilete, trebuie să venim în gară cu circa o oră înainte de plecarea trenului.

• În compartiment se salută persoanele prezente.

• Ne aşezăm bagajele astfel încât să ocupe cât mai puțin loc. Bagajele se aşază în locurile special amenajate de deasupra scaunelor.

• Nu insistăm să intrăm în vorbă cu persoanele necunoscute din compartiment.

• Nu ne descălțăm, nu punem picioarele pe banchetă.

• Cerem permisiunea celor din compartiment pentru închiderea şi deschiderea ferestrei, a uşii, a unui aparat de radio etc. Ne supunem voinței majorității.

• Este bine să evităm să mâncăm în compartiment, dacă sunt persoane necunoscute de față.

• La părăsirea compartimentului, salutăm.

În avion

• Dacă plecăm undeva cu avionul trebuie să ajungem la aeroport cu aproximativ două ore înaintea decolării avionului, pentru că iau mult timp formalitățile de îmbarcare.

• În avion, salutăm stewardesele care ne întâmpină la urcarea în avion.

• Dacă nu ştim cum sunt numerotate locurile, rugăm o stewardesă să ne arate unde se află locul nostru, arătându-i biletul de avion.

• Ne aşezăm pe locul pe care îl avem trecut în bilet. Dacă, din greşeală, ne-am aşezat pe un alt loc şi un alt pasager ne cere să-l eliberăm, nu începem să ne certăm cu acesta. Ne cerem scuze pentru încurcătura produsă, ne ridicăm şi mergem la locul nostru.

• Bagajul de mână se poate aşeza sub scaun sau în spațiul pentru bagaje de deasupra scaunului. Dacă stewardesa ne dă alte indicații privind aşezarea bagajelor, le respectăm.

• De asemenea, respectăm indicațiile stewardeselor privind: prinderea centurii de siguranță şi poziția spătarului de la scaun. Nu refuzăm bomboanele cu care (în cazul unor companii de transport aerian) suntem serviți la decolarea şi aterizarea avionului. Acestea se oferă pasagerilor pentru a-i ajuta să suporte mai bine decolarea şi aterizarea.

• Dacă în timpul zborului ni se oferă mâncare şi băutură, consumăm atât cât avem nevoie. Dacă nu dorim nimic, refuzăm politicos. Dacă acceptăm să mâncăm ori să bem ceva, în niciun caz nu vom lua ca „amintire“ tacâmurile, paharele sau pliculețele cu zahăr. Nici mâncarea rămasă nu o luăm „la pachet“. Totul rămâne în tavă şi se înapoiază stewardesei când vine să strângă masa.

• La coborârea din avion, salutăm stewardesele care stau în uşa avionului şi supraveghează coborârea.

15. Ştim să vorbim?

Cum vorbim, ce vorbim, când vorbim şi cât vorbim arată totul despre noi înşine.

Deci, atenție! atenție! Şi iar atenție!

Cum vorbim?

• Vorbim pe un ton moderat: nici prea tare, nici prea încet.

• Vorbim formulând clar cuvintele, propozițiile şi frazele.

• Vorbim cu un aer firesc, fără să „cântăm“ cuvintele şi fără să „dăm ochii peste cap“.

• Vorbim privind în ochii celui căruia ne adresăm.

• Vorbim fără a face gesturi teatrale şi fără a face foarte multe gesturi.

• Vorbim fără să ne luăm un aer de superioritate față de cel (cei) cu care vorbim. Chiar dacă suntem convinşi de superioritatea noastră, bunul simț cere să nu facem caz de ea.

• Vorbim fără să ținem mâinile în buzunare.

• Vorbim fără să mestecăm gumă (de mestecat).

• Nu vorbim cu gura plină.

• Vorbim politicos, amabil, calm, fără a folosi injurii ori jigniri.

• Vorbim folosind fără zgârcenie următoarele expresii:

→ *Vă rog!* sau *Te rog!*, ori de câte ori cerem ceva.

De exemplu:

Arătați-mi, vă rog, cartea cu copertă roşie!

Spune-mi, te rog, când să te sun?

→ *Vă rog să mă scuzați!*, *Te rog să mă scuzi!* este indicat să folosim ori de câte ori deranjăm cu ceva o persoană, facem o greşeală, producem o încurcătură etc. De exemplu: când întârziem la o întâlnire, când călcăm pe cineva pe picior, când formăm un număr de telefon greşit etc.

→ *Vă rog să mă iertați!, Te rog să mă ierți!* ar trebui să apară pe buzele noastre ori de câte ori facem o greşeală gravă (de exemplu mințim) sau producem o pagubă (spargem geamul vecinului).

→ *Mulțumesc* vine ori de câte ori primim ceva: o informație, un sfat, o felicitare, un dar, un cuvânt de laudă. De exemplu, dacă o colegă ne spune: *Felicitări pentru rezultatul obținut la concurs!*, obligatoriu spunem *Mulțumesc!*

→ La rândul nostru, spunem: *Felicitări!,* ori de câte ori ne întâlnim cu o persoană care a avut o realizare, un succes deosebit. De exemplu, vecina ta a obținut locul I pe țară la o olimpiadă şcolară; buna-cuviință cere să-i spui: *Felicitări! Multe succese în continuare!* sau ceva asemănător.

Toate aceste cuvinte – considerate de unii „cuvinte magice“ – *Te rog, Mulțumesc, Vă rog să mă iertați, Felicitări* – le vom folosi şi în relațiile cu părinții, cu bunicii, cu frații şi surorile. Aceste cuvinte nu se adresează doar persoanelor din afara familiei. Dimpotrivă, întâi le folosim în familie şi, abia mai târziu, la şcoală, pe stradă, în relațiile cu prietenii.

Ce sau despre ce vorbim?

Câteva reguli generale trebuie respectate în orice situație, şi anume:

• Vorbim numai despre lucruri pe care le cunoaştem. Nu ne dăm cu părerea despre ceva necunoscut (un eveniment, o carte, o situație etc.).

Dacă suntem invitați să vorbim despre ceva ce nu cunoaştem, cea mai bună soluție este să spunem ceva de genul: „Îmi pare rău, dar nu sunt la curent cu ultimele noutăți“, „Îmi pare rău, dar nu ştiu despre ce este vorba“.

• Nu vorbim de rău şi nici nu criticăm, mai ales o persoană care nu este de față. În schimb, dacă avem cuvinte de laudă la adresa unei persoane, le putem spune chiar dacă aceasta nu este de față.

• Nu punem întrebări indiscrete cum ar fi: „Câți bani au în bancă părinții tăi?“; „De ce mama ta poartă rochii aşa de lungi?“; „De ce nu ai calculator acasă?“ etc.

• Nu ne lăudăm. Să-i lăsăm pe ceilalți să o facă. Deci nu vom spune: „Părinții mei şi-au cumpărat o maşină foarte

Așa nu!

Așa da!

scumpă.“; „Hainele mele sunt cumpărate numai din magazine de lux.“; ori – „Este clar, sunt cel mai bun elev din clasă!“; nici – „Sunt cea mai frumoasă fată din şcoală!“.

În funcție de persoanele cu care vorbim, respectăm următoarele reguli:

• Cu părinții putem şi trebuie să discutăm orice problemă legată de şcoală, de profesori, de colegi, de prieteni. Lor trebuie să le spunem întotdeauna adevărul despre tot ce ni se întâmplă.

Cu părinții trebuie să discutăm şi despre lucrurile necunoscute, să-i întrebăm, să le cerem sfaturi. Ei trebuie să fie primele persoane cu care discutăm când avem o problemă. Este spre binele nostru să o facem. De ce? La întrebarea aceasta voi ar trebui să ştiți să răspundeți!

• Cu bunicii, de asemenea, putem vorbi despre orice problemă. Dar, fiind persoane mai în vârstă, este bine să-i menajăm; adică, dacă avem o veste şocantă, este mai bine să vorbim mai întâi cu părinții. Ei ne vor spune cum este mai bine să le spunem şi bunicilor despre ce este vorba.

• Cu frații şi surorile putem vorbi despre orice, fără rețineri. De la cei mai mari vom căuta să învățăm cât mai multe. Pe cei mai mici decât noi, vom avea grijă să-i învățăm numai lucruri bune; îi vom ocroti şi-i vom ajuta de câte ori au nevoie.

• Cu prietenii şi colegii vom vorbi fără oprelişte despre problemele comune: şcoală, petrecerea timpului liber, cărți, filme, piese de teatru, jocuri, jucării, excursii etc. Însă ne vom abține să vorbim despre problemele familiale şi cele personale.

• Când suntem într-o vizită, putem discuta cu ceilalți invitați şi cu gazda despre: vreme, cărți, filme, piese de teatru, concerte, modă, magazine, vacanțe. Nu vorbim despre problemele personale şi cele familiale.

Când vorbim?

• Când cineva ne adresează o întrebare, răspundem, chiar dacă tocmai ne-am certat cu persoana respectivă şi suntem supărați.

• Nu întrerupem o persoană care vorbeşte. Aşteptăm să termine ce are de spus (chiar dacă durează destul de mult) şi numai după aceea vorbim.

• Când un coleg, un prieten, cineva din familie este necăjit, abătut sau trist, trebuie să-i fim alături şi să-i vorbim. Câteva cuvinte calde şi sincere sunt bine-venite în asemenea situații.

• Când suntem într-o vizită, avem grijă să nu tăcem prea mult. Gazdele ar putea crede că ne plictisim. Aşadar, când suntem în vizită nu aşteptăm doar să fim întrebați pentru a vorbi; vom vorbi şi din proprie inițiativă.

• Dacă ne alăturăm unui grup, nu întrerupem discuția purtată între persoanele din grup. (Doar salutăm scurt.) Aşteptăm să se termine discuția şi apoi putem vorbi.

• Dacă ne întâlnim pe stradă cu un adult (o vecină, un profesor etc.), nu este politicos ca, după ce salutăm, să avem inițiativa deschiderii unei discuții. Dacă, însă, acea persoană se opreşte şi începe să vorbească cu noi, ne oprim şi-i răspundem. Când persoana dă semne că vrea să închidem discuția, nu căutăm să o ținem de vorbă.

Cât vorbim?

În orice situație avem grijă:

• Să nu vorbim prea mult. Chiar dacă credem că spunem numai lucruri interesante, dacă vorbim prea mult, putem fi plictisitori pentru cei din jur.

• Să nu fim nici prea zgârciți la vorbă. Nu răspundem în doi peri, doar cu: „Da“ sau „Nu“ şi nici nu-i lăsăm pe ceilalți să se roage de noi pentru a vorbi.

Aşadar, trebuie să ne controlăm şi să avem simțul măsurii.

Pentru a vorbi corect, frumos, fluent, pentru a nu ne face de râs, pentru a putea transmite celorlalți exact ceea ce vrem, există o singură cale, şi anume:

• Să învățăm, nu bine, ci foarte bine limba română. Orice greşeală de exprimare şi de ortografie ne pune într-o lumină nefavorabilă.

• Să citim cât mai multe cărți. Numai prin lectură vom învăța cuvinte şi expresii noi, sensuri noi pentru cuvintele ce le cunoaştem deja. Mai mult decât atât, lectura este principala cale prin care ne îmbogățim cultura. Cu cât cultura noastră este mai temeinică, cu atât vom putea să găsim mai uşor subiecte de discuții cu cei din jur, vom vorbi mai frumos şi mai interesant.

• Să căutăm în dicționare cuvintele pe care nu le cunoaştem.

16. La telefon

Când telefonăm

Politeţea nu trebuie să ne părăsească nici atunci când vorbim la telefon. Pe lângă faptul că trebuie să vorbim politicos, amabil, dar şi concis, vom mai avea grijă şi de următoarele:

• Când formăm un număr de telefon, după ce ni se răspunde, spunem: „Bună ziua“. Nu aşteptăm să ne salute cel care răspunde.

• După ce salutăm, ne prezentăm.

De exemplu:

– „Bună ziua, sunt Alina Ionescu, colega de bancă a Cristinei“ (când sunăm la o colegă).

– „Bună ziua, sunt George Matei, elev în clasa a IV-a B“ (când sunăm la secretariatul şcolii).

– „Bună ziua, Dana la telefon!“ (când sunăm la o rudă foarte apropiată).

• După ce ne prezentăm şi după ce ni se răspunde la salut, spunem ce dorim.

Să continuăm pe baza exemplelor de mai sus:

– „Bună ziua, sunt Alina Ionescu, colega de bancă a Cristinei.

– Bună ziua!

– Vă rog cu Cristina, dacă se poate!

– Imediat!

– Mulţumesc.“

– „Bună ziua, sunt George Matei, elev în clasa a IV-a B.
– Bună ziua!
– Cu doamna secretară Popa, vă rog!
– O clipă!
– Mulțumesc.“

– „Bună ziua, Dana la telefon!
– Bună ziua, Dana!
– Sper că nu vă deranjez. Ce mai faceți?“

• Cu excepția convorbirilor cu persoanele foarte apropiate, care pot dura mai mult, celelalte convorbiri trebuie să fie scurte şi la obiect (cu doamna învățătoare, cu doamna secretară, cu părinții – dacă îi sunăm la serviciu). Este indicat ca întotdeauna să ținem cont de tipul de relație dintre noi şi persoana cu care vorbim la telefon. În plus, să nu uităm că fiecare minut consumat într-o convorbire telefonică costă timp şi bani.

• Nu lăsăm telefonul să sune mai mult de patru, maximum cinci ori. Dacă nu ni se răspunde, înseamnă că nu este nimeni acasă sau că persoana pe care o sunăm nu doreşte să fie deranjată.

• Nu sunăm în timpul orelor de odihnă: între orele 15 – 17 şi după ora 22. Nu sunăm în zori. Dimineața, cel mai bine este să sunăm după ora 8. Dacă este vorba de o problemă urgentă, care nu suportă amânare, putem suna la orice oră.

• Dacă nu avem telefon sau telefonul nostru nu funcționează, putem apela la vecini. Dar, numai dacă trebuie să comunicăm ceva foarte important şi foarte urgent. Evident, vom cere permisiunea vecinului pentru a-i putea folosi telefonul.

• Noi, cei care sunăm, trebuie să avem inițiativa închiderii convorbirii.

• Dacă sunăm pentru o urgență la Salvare, Poliție, Pompieri sau la serviciul de urgență 112, trebuie să avem grijă:
– să ne prezentăm;
– să spunem pe scurt de ce am sunat;
– să dăm adresa exactă a locului unde îi chemăm.

În asemenea situații, dacă este vorba de casa vecinului şi nu ştim adresa exactă a acestuia, vom da adresa noastră şi vom spune că este vorba de casa vecină.

Așa nu!

Așa da!

Când primim un telefon

• Răspundem amabil, chiar dacă se dovedeşte a fi „greşeală“.

• Dacă cel care ne sună spune: „Sper că nu deranjez!“, îi vom răspunde că nu ne deranjează. Chiar dacă suntem foarte ocupați sau obosiți, putem să-i acordăm interlocutorului nostru câteva minute.

• Nu spunem primii „La revedere“ atunci când suntem sunați. Aşteptăm să ne salute, la încheierea convorbirii, cel care ne-a sunat.

• Dacă răspundem la telefon şi este cerută o persoană din familie, nu trebuie să fim foarte laconici şi să spunem: „Nu este!“ şi... pleosc! să închidem telefonul. Dimpotrivă, vom fi amabili şi vom răspunde: „Îmi pare rău, dar tocmai a plecat!“ sau: „Vă rog să aşteptați puțin, îl chem imediat pe tata la telefon!“.

• Dacă persoana care sună nu se prezintă, nu o întrebăm „Cine sunteți?“. Dacă totuşi curiozitatea nu ne dă pace, atunci putem spune: „Pot să-i transmit cine l-a căutat?“.

• Dacă cel care sună doreşte să lase un mesaj pentru cineva din familie, cel mai bine este să luăm hârtie şi pix şi să scriem mesajul. Vom evita astfel orice încurcătură.

Alte câteva reguli

• Nu dăm numărul de telefon al unei persoane cunoscute, fără a-i cere permisiunea, unei alte persoane.

• Dacă un musafir ne roagă să-i permitem să dea un telefon, nu îl refuzăm. Este politicos să ne retragem din camera în care vorbeşte la telefon şi să-l lăsăm singur.

• Nu dăm telefoane la întâmplare, pentru a ne distra.

• Dacă dăm un telefon, obligatoriu vorbim. Deci, nu dăm telefon cuiva pentru a vedea dacă ne răspunde, dacă este acasă.

• Nu ne zgârcim să dăm telefoane „de felicitare“ rudelor şi prietenilor: cu ocazia zilelor de naştere, a Crăciunului, a Anului Nou etc.

17. Despre scrisori şi corespondenţă

Când scriem o scrisoare, o telegramă sau chiar un bilet pentru mama, trebuie să avem grijă:

• Să folosim hârtie de scris albă, curată, nepătată. Nu folosim hârtie colorată şi nici parfumată;

• Să scriem cui se adresează rândurile;

• Să scriem corect, fără greşeli de ortografie;

• Să semnăm.

• Când trimitem o scrisoare, să nu uităm să scriem pe plic datele destinatarului (nume, prenume, adresa completă) şi ale expeditorului (numele şi prenumele nostru şi adresa noastră).

Pentru a înțelege mai bine cum putem scrie o scrisoare, să urmărim în continuare câteva modele.

Scrisoare către un prieten (coleg)

Ca formule de adresare putem folosi:

„Dragă _____,“;
„Bunul meu prieten,“;
„Iubita mea prietenă,“;
„Dragii mei colegi,“.

Începem să scriem, lăsând un spațiu alb de circa trei, patru degete. Scriem în partea dreaptă data şi localitatea în care ne aflăm când scriem scrisoarea. În partea stângă lăsăm un spațiu alb de circa două degete. Formulele de adresare se scriu pe mijlocul rândului, la doi – trei centimetri mai jos de rândul pe care am menționat localitatea. Primul rând îl scriem obligatoriu cu alineat. În continuare, folosim alineatul ori de câte ori este nevoie.

E-mailurile

Comunicarea prin e-mail (poşta electronică) a devenit ceva obişnuit astăzi. Şi în cazul mesajelor electronice trebuie să folosim formule de adresare potrivite, în funcție de persoana căreia îi scriem. Încheiem cu o formulă politicoasă şi semnăm.

Scrisorile către prieteni şi colegi pot fi lungi.

Scrisoare către un prieten (coleg)

Model

20 decembrie 2012
Sinaia

Dragă Mircea,

Îți scriu aceste rânduri din Sinaia. Sper să vii şi tu peste o săptămână, aşa cum ai promis.

Vremea e minunată. Este multă zăpadă.

_____

_____

_____

Te aştept.

Cu drag,
Paul

Scrisoare către părinţi, bunici, fraţi

Scrisorile către părinți, bunici, frați, pot fi lungi. Formulele de adresare pe care le putem folosi sunt:

„Dragă mamă, (tată, bunică, bunicule, frate, soră)“;
„Dragi bunici (părinți),“;
„Dragii mei,“;
„Iubiții mei părinți (bunici),“ etc.

Scrisoare către părinți, bunici sau frați
Model

12 iulie 2013
Vălenii de Munte

Iubită mamă,

Vacanța mea la bunici este excelentă. Au trecut deja trei săptămâni de când sunt aici, dar parcă am sosit ieri.

Bunicii sunt bine. Mi-au spus să-ți transmit că te sărută şi te aşteaptă cât mai curând.

Şi acum, să-ți povestesc ce fac toată ziua.

_____

_____

_____

Mă opresc aici, căci mă gândesc că ai multă treabă prin casă.

Te îmbrățişează cu toată dragostea,

Andreea

Scrisori oficiale

Scrisorile oficiale sunt cele pe care le adresăm unor instituții (Primărie, Bibliotecă, Club sportiv, firme etc) sau conducătorilor (directorilor) acestor instituții.

În general, scrisorile oficiale îmbracă forma unor cereri.

Când scriem o cerere, trebuie să respectăm următoarele reguli:

• Formula de adresare o scriem lăsând un spațiu alb mai mare decât în cazul scrisorilor neoficiale. Acest spațiu alb se lasă pentru ca persoana care analizează cererea să scrie aici rezoluția (aprobarea sau respingerea acesteia).

• Dacă ne adresăm unei anumite persoane dintr-o instituție, formula de adresare va fi, spre exemplu:

„Stimată Doamnă Directoare,“
„Stimate Domnule Primar,“.

Deci, după „Stimată Doamnă“ sau „Stimate Domnule“ scriem funcția persoanei.

• Dacă ne adresăm instituției, vom scrie:

„Către
_____“

De exemplu:

„Către
Editura Coresi“

„Către
Revista Luminița“

„Către
Clubul Sportiv Dinamo“

• După formula de adresare lăsăm un spațiu alb de două degete şi cererea o scriem astfel:

– mai întâi spunem cine suntem (nume, prenume, adresă);

– după aceste date obligatoriu scriem „vă rog“;

– după „vă rog“ spunem ce dorim, aducând argumente în favoarea cererii noastre;

– în încheiere folosim o formulă de mulțumire, după care lăsăm un spațiu alb de două degete;

– scriem data în partea stângă şi semnăm în partea dreaptă;

– în partea de jos a paginii scriem cui adresăm cererea.

Câteva exemple de scrisori oficiale sunt prezentate în cele ce urmează:

Scrisoare către Domnul Primar (cerere)

Model

Spațiu alb pentru rezoluție

Formula de adresare — Stimate Domnule Primar,

Spațiu alb

Datele persoanei care formulează cererea — Subsemnata, Emilia Aron, elevă în clasa a V-a la Şcoala numărul 2 din Bucureşti, cu domiciliul în Bucureşti, cartierul Florilor, strada Crizantemelor, nr. 4, sector 3, vă rog să amenajați un loc pentru joacă în zona în care locuiesc.

Ce cerem

Argumente în favoarea cererii — Precizez că vă scriu în numele tuturor copiilor care locuiesc în cartierul Florilor. Considerăm că cererea noastră poate fi rezolvată, deoarece există un teren potrivit pentru amenajarea locului de joacă. Noi, împreună cu părinții noştri, am putea să participăm la această amenajare.

Formula de mulțumire — Vă mulțumesc anticipat, în numele tuturor copiilor din cartierul Florilor, pentru sprijinul acordat.

Spațiu alb

Data şi semnătura — 1 iunie 2013 — Emilia Aron

Persoana căreia i se adresează cererea — Domnului Primar al Municipiului Bucureşti

Scrisoare către o instituție

Model

10 Septembrie 2013
Bucureşti

Către
Editura Coresi

Mă numesc Ana Maria Georgescu şi sunt elevă în clasa a VI-a la Şcoala Generală numărul 26 din Bucureşti.

Vă scriu pentru a vă ruga să-mi trimiteți o listă cu lucrările Coresi pentru elevi. M-ar interesa, în special, dicționarele Coresi.

Adresa mea de acasă este:

Ana Maria Georgescu
Strada Toamnei, nr. 10
Sector 2, Bucureşti

Aştept cu nerăbdare răspunsul Dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Ana Maria Georgescu

Scrisoare către o publicație

Model

20 octombrie 2013
Bucureşti

Către
Revista Luminița

Mă numesc Roxana Popescu, locuiesc în Bucureşti, Bulevardul Dacia, numărul 1, sector 2 şi sunt elevă în clasa a III-a.

Sunt o mare admiratoare a revistei „Luminița“. Vă scriu această scrisoare pentru a vă întreba cum pot să mă abonez la această revistă pentru anul viitor.

Aştept răspunsul Dumneavoastră, pe adresa:

Roxana Popescu
Bulevardul Dacia, nr. 1
Sector 2, Bucureşti

Vă mulțumesc.

Roxana Popescu

Mesaj vocal şi bilete lăsate celor din familie

Dacă lăsăm o comunicare orală în mesageria vocală a telefonului mobi:

– propoziţiile să fie scurte şi foarte clare;

– să comunicăm exact mesajul dorit;

– să nu uităm să ne spunem numele, pentru că nu întotdeauna ni se poate recunoaşte vocea!

Mesaj vocal

Model

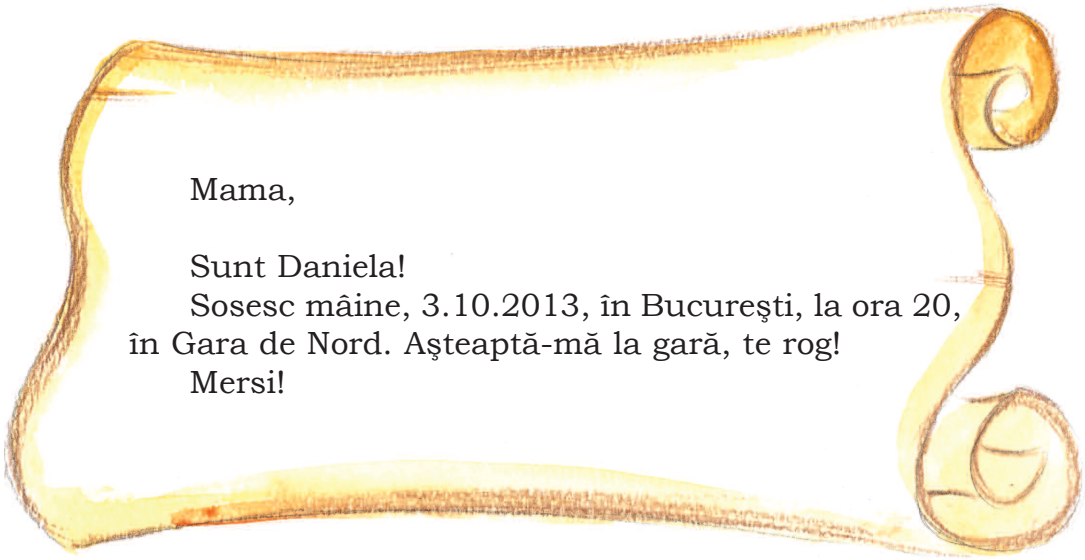

De multe ori suntem nevoiţi să lăsăm un bilet pentru cei din familie. Vom avea grijă să nu facem greşeli de ortografie chiar şi în această situaţie. Nu uităm să scriem cui se adresează biletul şi ne semnăm. Un exemplu este prezentat în cele ce urmează.

Bilet pentru mama

Model

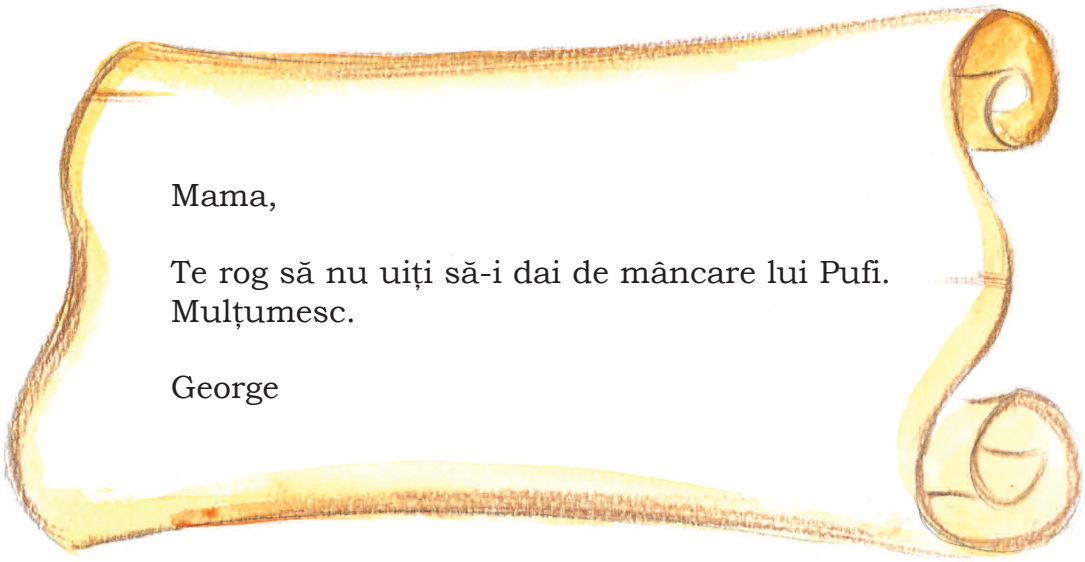

Vederi şi felicitări

De obicei, când suntem într-o vacanță la munte, la mare, în străinătate, trimitem o vedere (carte poştală ilustrată) celor dragi de acasă.

Textul pe care îl scriem într-o vedere va fi relativ scurt, va conține impresii despre locul în care ne aflăm şi, eventual, un gând bun pentru destinatarul vederii.

Trimitem felicitări scrise rudelor apropiate, prietenilor, doamnei învățătoare, profesorilor etc.

De regulă, felicitările se trimit cu ocazia sărbătorilor de iarnă, a sărbătorilor de Paşti, a zilei de naştere, a zilei onomastice.

Când scriem o felicitare, avem grijă ca textul să fie scurt şi să spunem cu ce ocazie adresăm felicitarea. Nu uităm să ne semnăm.

Atenție! Când primim o scrisoare, avem voie să deschidem plicul numai dacă destinatarul suntem chiar noi. Dacă destinatarul este o altă persoană, chiar un membru al familiei noastre, nu vom deschide plicul. Este mai mult decât nepoliticos.

Vedere trimisă părinților

Model

4 august 2013
Costineşti

Dragii mei,

Aici, în Costineşti, este minunat. Este soare şi suntem toată ziua pe plajă. Apa mării este exact cum ne-am dorit. Ne-am făcut mulți prieteni noi.

Vă îmbrățişăm cu drag,

Ioana şi Dan

Felicitare adresată bunicilor de Anul Nou

Model

Iubiți bunici,

Vă doresc multă sănătate, bucurii şi împliniri în Noul An. Sărbători fericite şi un călduros „La mulți ani!“

Cu toată dragostea,

Mălina

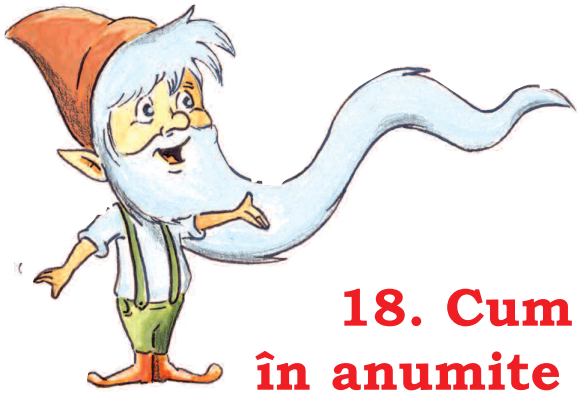

18. Cum ne comportăm în anumite situații speciale?

De Revelion

În noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie a fiecărui an, sărbătorim trecerea în Noul An. Petrecerea care se organizează cu această ocazie se numeşte Revelion.

Revelionul îl putem petrece alături de cei mari – părinți, bunici, rude – sau îl putem petrece alături de copii de vârsta noastră – „Revelionul copiilor“.

Ce trebuie să facem de Revelion?

• Ne îmbrăcăm foarte frumos.

• Suntem amabili şi binevoitori cu toți cei din jurul nostru.

• Cântăm şi dansăm, alături de ceilalți.

• La ora 12 noaptea, când trecem în Noul An, spunem: „La mulți ani!“ fiecăruia dintre cei care sunt alături de noi. Tot în acest moment, ciocnim un pahar de şampanie cu toți participanții la petrecere. Evident că şampania pentru copii va fi fără alcool.

• Imediat după ora 12 noaptea, dacă avem acces la un telefon, îi sunăm pe cei dragi, care nu sunt în acel moment lângă noi, pentru a le spune: „La mulți ani!“ şi „Un An Nou plin de sănătate şi bucurii!“

La căsătorii

Uneori participăm alături de părinții noştri la căsătorii. La asemenea evenimente, copiii nu sunt invitați singuri.

Deci, dacă participăm la o căsătorie:

• Vom fi îmbrăcați ca pentru o sărbătoare, cât mai elegant şi cât mai frumos.

• Stăm alături de părinți şi facem exact ce ne indică aceştia.

• Când îi felicităm pe cei doi tineri care se căsătoresc, le vom ura: „Casă de piatră“ şi „Multă fericire“.

Auguri!

La biserică

De regulă, la biserică mergem însoțiți de părinți. Dar, vom avea grijă:

• Să fim foarte curat îmbrăcați.

• Ținuta trebuie să fie decentă.

• Din momentul în care intrăm în biserică, păstrăm o liniște desăvârşită.

• Nu-i deranjăm pe ceilalți prin diverse gesturi.

• Nu ne împingem, pentru a ajunge într-un anumit loc.

• Nu ne plimbăm prin biserică.

• Aplicăm, cu strictețe, sfaturile primite de la părinți şi de la profesorii de religie.

Când vizităm o persoană bolnavă

Vizita la o persoană bolnavă trebuie să fie scurtă – circa 10 – 20 de minute. În timpul vizitei, vorbim cât mai încet şi cât mai puțin, pentru a nu-l obosi pe cel aflat în suferință.

Dacă vizita are loc la spital, îi salutăm pe toți cei prezenți când intrăm în salon şi la plecare. Nu intrăm în discuții cu ceilalți bolnavi din salon. Doar dacă aceştia ne adresează întrebări, le răspundem politicos. La plecare, se urează tuturor celor din salon: „Însănătoşire cât mai grabnică!“.

Când mergem să vizităm o persoană bolnavă, nu mergem „cu mâna goală“. Putem să-i ducem fructe, un compot făcut acasă, dulciuri. Dacă ştim că nu are voie să primească alimente din afara spitalului, un buchet de flori este binevenit.

19. Alte câteva reguli

Buna-cuviință cere ca atunci când suntem în public (când sunt şi alte persoane de față):

- să nu ne „trosnim“ degetele mâinilor;
- să nu introducem degetul (degetele) în gură, în ureche, în nas;
- să nu ne întindem de parcă atunci ne-am fi dat jos din pat;
- să nu indicăm o persoană, arătând-o cu degetul;
- să nu ținem mâna (mâinile) în şold, când vorbim cu cineva.

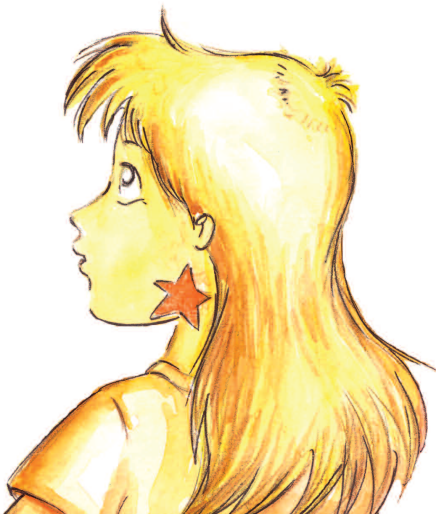

Glosar

A

abatere = încălcare a unei reguli
(a se) abona = a face un abonament (la o revistă, un ziar, un club sportiv etc.)
abonament = înțelegere prin care o persoană, în schimbul unei sume de bani, primeşte, pe o anumită perioadă, o revistă, un ziar, dreptul de a intra la un club sportiv etc.
(a se) abține = a se stăpâni, a se opri de la ceva; a se controla
adolescent/adolescentă = persoană aflată la adolescență
adolescență = perioadă din viața omului cuprinsă între 14 ani şi 18 ani
ambalaj = material (hârtie, carton) sau obiect (cutie, pungă) în care se împachetează ceva
antebraț/antebraţe = parte a brațului omenesc, cuprinsă între cot şi mână

B

bună-cuviință = politețe, atitudine, comportare cuviincioasă
bunăvoință = 1. atitudine/comportare amabilă, prietenoasă, binevoitoare; 2. tragere de inimă, zel

C

cadre didactice = persoane care lucrează în învățământ, având ca activitate de bază predarea: învățători, profesori, pedagogi etc.
ceremonie = 1. activitate solemnă; 2. totalitatea regulilor care se aplică în desfăşurarea unei activități solemne
comunicativ/comunicativă = persoană care intră uşor în vorbă cu ceilalți; persoană care stabileşte cu uşurință legături cu cei din jur
(a) cotrobăi = a scotoci; a căuta ceva printre lucruri, răscolind totul

D

decent/decentă = cuviincios
discret/discretă = 1. persoană care ştie să păstreze un secret; 2. persoană care are o comportare reținută, atât în vorbe cât şi în fapte; 3. persoană care nu atrage atenția
(a) divulga = a scoate la iveală/a face cunoscut cuiva un secret

E

excentric/excentrică = neobişnuit; care iese din limitele obişnuitului
excepție = abatere de la regula generală
exponat = obiect expus într-un muzeu, într-o expoziție
extravaganță = purtare sau ținută ieşită din comun

F

(a) face atmosferă = a se comporta astfel încât să stârnească discuții neplăcute, certuri
firesc = obişnuit, normal, natural
fluent/fluentă = cursiv, curgător
(a) fredona = a îngâna o melodie; a cânta încet, fără cuvinte

G

garderobă = loc special amenajat la teatru, cinematograf, restaurant, unde sunt lăsate hainele, pălăriile, umbrelele

I

infirm/infirmă = persoană care suferă de o infirmitate; schilod, invalid
infirmitate = defect fizic, beteşug, invaliditate
inopinat/inopinată = neprevăzut, neaşteptat
interlocutor/interlocutoare = persoană care vorbeşte cu o altă persoană sau cu alte persoane; persoană care participă la o conversație

J

jenant/jenantă = neplăcut, stingheritor, penibil

L

laconic/laconică = 1. despre oameni: care vorbesc puțin; 2. despre vorbire: o exprimare în puține cuvinte
laolaltă = împreună
lectură/lecturi = citire, faptul de a citi.

M

majoritate = partea cea mai mare dintr-un grup de persoane
moderat/moderată = de mărime medie, de intensitate mijlocie

N

nefiresc/nefirească = care nu e natural/normal; anormal
neprevăzut/neprevăzută = imprevizibil, care se produce pe neaşteptate

R

recreere = destindere, relaxare, distracție
reproş/reproşuri = dojană, mustrare
rezoluție = hotărâre; decizie luată în urma unei dezbateri, în urma unei analize
rigid/rigidă = (despre oameni) sever, neînduplecat, care nu permite abateri, greşeli

S

(a) scrijeli = a zgâria, a cresta; a face pe o suprafață zgârieturi cu un obiect ascuțit
stewardesă/stewardese = femeie care face parte din echipajul avionului şi se ocupă cu îndrumarea, ajutarea şi servirea pasagerilor

T

tacâmuri = 1. serviciu de masă complet (farfurie, furculiță, cuțit etc.) care se aşază în fața unei persoane care urmează să mănânce; 2. obiectele din metal folosite de o persoană când mănâncă (cuțitul, furculița, lingura şi linguriță)
temeinic/temeinică = serios, solid, profund
transparent/tansparentă = transparent este obiectul (materialul) prin care se poate vedea clar(de exemplu, sticla)

V

verbal/verbală = care se transmite prin viu grai; oral
vizavi = peste drum, în față
(a) viziona = a privi, a urmări (un film)
(a) vocifera = a vorbi cu ton ridicat, răstit

Z

zi onomastică = ziua numelui; zi în care o persoană îşi serbează numele

Cuprins

Dragi copii, ... 5
1. Salutul 7
Pe cine salutăm? 7
Cine salută primul? 7
Cum salutăm? 10
Când şi cum răspundem la salut? 11
2. Punctualitatea 12
Ce facem pentru a fi punctuali? 12
Cum procedăm dacă n-am fost punctuali? 13
3. Ţinuta vestimentară 17
Cum ne îmbrăcăm? 17
4. Cum ne comportăm acasă? 20
Când ne trezim dimineaţa 20
Politeţea faţă de membrii familiei 22
Să nu uităm de vecini! 24
5. Cum mâncăm? 26
6. Pe stradă 31
7. În mijloacele de transport în comun 33
8. La şcoală 37
În timpul orelor de curs 37
În timpul recreaţiilor 37
Dascălii noştri 39
9. În vizită 40
10. Când avem musafiri 45
Musafiri poftiţi şi musafiri... nepoftiţi 45
Cum ne comportăm cu musafirii? 45
11. Despre cadouri 50
Când oferim cadouri? 50
Când şi cui oferim cadouri? 50
Ce cadouri oferim? 52
Cum oferim cadourile? 53
Cum primim cadouri? 54
12. În magazine 55
13. La cinematograf, la teatru, la spectacole şi la expoziţii 58

Înainte de spectacol 58
În timpul spectacolului 58
După terminarea spectacolului 60
14. În excursii, în tren şi în avion 62
În excursii 62
În tren 64
În avion 64
15. Ştim să vorbim? 66
Cum vorbim? 66
Ce sau despre ce vorbim? 67
Când vorbim? 70
Cât vorbim? 71
16. La telefon 72
Când telefonăm 72
Când primim un telefon 76
Alte câteva reguli 76
17. Despre scrisori şi corespondență 77
Scrisoare către un prieten (coleg) 77
E-mailurile 79
Scrisoare către părinți, bunici, frați 81
Scrisori oficiale 82
Telegrame şi bilete lăsate celor din familie..... 86
Vederi şi felicitări 87
18. Cum ne comportăm în anumite situații speciale? 89
De Revelion 89
La căsătorii 89
La biserică 91
Când vizităm o persoană bolnavă 91
19. Alte câteva reguli 92
Glosar 93

Scriitoarea

Michiela Poenaru

a publicat peste 20 de cărți, printre care bestsellerul *Eu te-am făcut, eu te omor. Ghidul bunelor maniere pentru părinți*, republicat cu titlul *Cum să fii un bun părinte.*

michielapoe@yahoo.com

ISBN 978-606-8499-53-6

www.ePublishers.info